

Mati Marija, Pokaži Nam
- Po Tem Revnem Življenju -
Jezusa, Blagoslovjeni Sad
Svojega Telesa, In Pomagaj
Nam, Da Bomo Še Druge
Z Besedo In Zgledom Učili
Jezusa Spoznavati In Ljubiti!

Božično voščilo škofa Rožmana
s smrtne postelje.

1960

MISI

LETO
IX.

Štev. 1.
Januar

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

Tel.: FA 7044

★

Naročnina £ 1-0-0
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
66 Gordon St.,
Paddington, N.S.W.

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
Fredbert St., Leichhardt,
Sydney. Tel. WB 1758

KOLEDAR

Januar — Prosinec

- ★ 1 P Novo leto
- 2 S Makarij, Izidor
- ★ 3 N Ime Jezusovo
- 4 P Izabela, Tit
- 5 T Telesfor
- 6 S Sv. 3 Kralji
- 7 Č Lucijan
- 8 P Severin, Teofil
- 9 S Julijan, Marciana
- ★ 10 N Sv. Družina
- 11 P Gregor, Pavlin
- 12 T Tatjana
- 13 S Jezusov krst
- 14 Č Hilarij, Srečko
- 15 P Pavel puščavnik
- 16 S Marcel, Tomislav
- ★ 17 N Anton puščavnik
- 18 P Stol sv. Petra v R.
- 19 T Marij, Marta
- 20 S Fabijan, Boštjan
- 21 Č Neža (Janja)
- 22 P Viktor, Vincenc
- 23 S Rajmund
- ★ 24 N Timotej, Evgen
- 25 P Spreobr. sv. Pavla
- 26 T Polikarp
- 27 S Janez Zlatoust
- 28 Č Peter Nolasco
- 29 P Francisek Saleziji
- 30 S Martina, Jacinta
- ★ 31 N Janez Bosco

ČE SE PRESELETE, sporočite:

Prejšnji naslov .....

Sedanja naslov .....

Ime in priimek .....

ZA FEBRUARSKO STEVILKO

1960

sprejema urednik prispevke
do 16. januarja. Pohitite!**KNJIGE DOBITE PRI "MISLIH"**

VEČNOST IN ČAS — £ 1-0-0.

Izbrani spisi umrlega dr. Odarja. Poučni in
razmišljajoči članki. Zelo priporočljivo.

JERČEVI GALJOTI. — £ 1-0-0.

Močna domača povest izpod peresa Karla Mau-
serja.

S O C I O L O G I J A. — 3 zvezki po £ 1-0-0.

Odlično delo dr. Ahčina, že večkrat priporoče-
no. Tudi o tej knjigi je v februarju z veliko
ljubeznijo napisala oceno ga. Pavla.

PO SVETLI POTI. Poučna knjiga dr. Franca Ja-
kliča. £ 1-0-0.

MOJ ČAS IN MOJ SVET. — £ 1-10-0.

Zbirka črtic izpod peresa še živečega pisatel-
ja Ivana Preglja. Le nekaj izvodov je še do-
biti.

L J U D J E. — £ 1-0-0.

Zbirka krasnih novel pisatelja Narteja Veli-
konje. Samo še nekaj izvodov je na trgu.

SOCIALNA EKONOMIJA. — £ 1-10-0.

Najnovejša knjiga dr. Ahčina. Vseposod je
naletela na nad vse navdušen sprejem.

GORJANČEV PAVLEK. — £ 1-0-0.

Pravljica domovinska povest znanega mladins-
skega pisatelja Mirka Kunčiča. Pravkar izšla
v Argentini.

SLOVENIA IN EUROPEAN AFFAIRS. £ 1-0-0.

Smo jo že pripravili in jo še priporočamo.

ČISTO MALO LJUBEZNI. — 12 šil.

Črtice Neve Rudolfove. Težko pričakovane.

JUŽNI KRIŽ. — 12 šil.

Pesmi Neve Rudolfove.

NA BOŽJI DLANI. — £ 1-0-0.

Kociprov roman Slovenskih Goric iz časov
nemškega navala. Velezanimivo!

BARAGO NA OLTAR! — £ 0-10-0.

Ves pomen Baragov in vse delo za njegovo
oltarno čast je popisano v tej knjigi.

LETO IX.

JANUAR 1960

ŠTEV. 1.

BOŽIČNO VPRAŠANJE

ŠKOF GREGORIJ ROŽMAN.

PRVI BOŽIČ: UČLOVEČENI BOG, tisočletja pričakovani in zaželjeni Odrešenik, z Marijo in Jožefom v hlevu, v jaslih povit leži in peščica nekkih pastirjev ga občuduje.

V Jeruzalemu kralj Herod, krvoločno buden v strahu za svojo pozicijo, vedno pripravljen vsakogar, ki se mu zdi nevaren, takoj spraviti s poti, poleg njega službeni zastopniki izvoljenega božjega ljudstva ljubosumno zaverovani v napačno podobo Mesije, ki ga pričakujejo.

Dve skupini, dve liniji, ostro ločeni in nespravljivo si nasprotni. Vmes pa množica, indiferentna, vtopljen v ničnosti vsakdanjosti in v pitivne užitke brez visokih ciljev, iz strahu pred voditelji, učitelji in vladarji brez lastnega mnenja.

Ta trodelnost se nadaljuje. Danes je Kristus v svoji Cerkvi, v kraljestvu božjem na zemlji, ki nadaljuje Odrešenikovo delo v vseh generacijah in med vsemi narodi, da bi po Njem vsi prišli do spoznanja resnice in se zveličali. Z njim in ob njem množica zvestih, verujočih, ki vanj v vsej zaupajo in ga ljubijo in po svojih močeh in v mejah svojega poklica širijo in utrjujejo božje kraljestvo. — Danes je ostro ločena in vidna četa brezboštva, ki sovraži Kristusa v njegovi Cerkvi in podira, kolikor ji Bog dopušča, njegovo kraljestvo. Danes je nova doba mučencev: Herod se je razdivjal; mučenje ne samo telesa, ampak tudi duha se izvaja po znanstvenih metodah.

Vmes so nevtralci, nezainteresirani, v materialno plat življenja zagledani, votle duše, cisterne brez vode, suhi oblaki, ki jih veter žene, kakor se o njih sveto pismo izraža. V kratkih užitkih si tešijo notranji nemir in skušajo napolniti prazno-

K Bogu je odšel 16. nov. 1959
prevz. DR. GREGORIJ ROŽMAN,
škof ljubljanski.

Umrl v Clevelandu, O., ZDA.
Pokopan 23. nov. v Lemontu na
"Ameriških Brezjah".

Naša hvaležna molitev ga ne bo pozabila,
njegov spomin med nami ne bo obledel.

to življenja z rečmi, ki občutek praznine le še stopnjujejo.

A ta vmesna skupina je tista, ki olajšuje božjim sovražnikom napredovanje in zavojevanje vedno širših plasti človeštva. Niso brez krivde, kakor si domišljajo, da stoje izven sporov in onstran skupin, taborov ali kakor že imenujejo Kristusovo linijo in brezbožniško črto. Tej srednji skupini je Kristus dejal: "Kdor ni z menoj, je zoper mene, in kdor ne zbira z menoj, raztresa". Sodba Gospodova je jasna. Nihče, ki hoče ostati na sredi med Kristusom in sovražniki božjimi, se ne bo rešil.

Kje stojim? To je božično vprašanje. Nanj je treba, da si vsak sam odgovori. Nobeden odgovoru ne uide, enkrat bo mora! odgovoriti, pa bi moglo biti prepozno.

Božična želja: Odkrito, pogumno si odgovorimo na to božično vprašanje in brez obotavljanja se podajmo z betlehenskimi pastirji k jaslicam, k tabernaklju in ostanimo ob Odrešeniku do konca. Linija Kristusova ima nezmotljivo obljubo končne zmage. Doživel pa jo bo tisti, ki bo ob svoji zadnji uri odšel v večni mir in v veselje Gospodovo.

BOŽIČKA V BOŽIČ NAZAJ

P.B.A.

NE VEM, KAKO BI SE DALO BOLJE PO NAŠE povedati, kar ima v mislih angleško geslo: Put Christ back into Christmas!

Toda odkod to geslo in v kakšen namen?

Prav te dni je bilo brati v sydneyskem listu:

V veliko trgovino sredi mesta so možje razkladali božične reči, ki jih bodo ljudje kupovali. Med drugimi rečmi so prinesli v trgovino tudi velike jasli, kar v naravni velikosti, in jih postavili sredi dvorane na tla. V njih je bila prava slama in na njej je ležalo Dete kakor bi bilo živo.

Ljudje so se zgrnili okoli jasli in zamišljeno zrlji vanje. Skozi gručo se je prerila zapoznena kupovalka in videla jasli. Nič ji niso bile všeč. Glasno je rekla:

"No, dandanes pa res mešajo vero že v prav vsako reč. Zdaj že celó v samo praznovanje Božiča!"

"They are mixing religion with Christmas these days!"

Res, kam je zašel današnji svet!

Boljšega zgleada, kot ga predstavlja ta ženska, res ni treba, da pokažeš, kako posvetno je postalo božičevanje. Premnogi vedo o Božiču samo še to, da je državni praznik, da tiste dni delo počiva, da je čas veseljačenja in svobodnjaštva.

Tisti, ki v svojem jeziku Božiču pravijo "Christmas", že davno ne pomislijo več, da beseda pomeni Kristusa z mašo.

Žal, tudi med tistimi, ki v svojem jeziku pravijo Christmasu "božič", se najdejo, ki ne pomislijo, da beseda pomeni: Bog, ki je majhen postal, ki kot Dete v jaslih leži: Bog — Božič — Božiček...

Lahko bi bilo tudi "Bogec", pa so naši stari pač obliko "Božič" sprejeli in je ostala.

Kako naj po vsem tem človek drži vero proč od Božiča — tako vprašanje bi vse prej pričakovali kot ono, ki ga je postavila ženska v trgovini — in ga ponavlja za njo pač še marsikdo: Why mix religion with Christmas?

"Čemu mešati vero v praznovanje Božiča?"

Komunisti so se trapili z vprašanjem: Kako izločiti vero iz božičnega praznovanja? Niso našli odgovora. Če naj ostane Božič, bo z njim tudi vera ostala. Pa so kratkomalo odpravili Božič. Iz javnosti pač, iz vere ga niso mogli.

V nekomunističnih deželah pa posvetnjaki mislijo, da je odgovor drugačen: Praznuj in veseljači, uživaj in svobodnjači, odkod in zakaj božično praznovanje — za to se ne brigaj, po tem ne sprašuj! Država ga nam je dala. Če ima tudi Cerkve kaj pri tem, kaj nam to mar?

Hvala Bogu, javljajo se pa bolj in bolj pogosto tudi drugačni glasovi: "Christ goes back into Christmas", bereme vedno pogosteje tudi v nekatiškem tisku. Da, tudi nekatoličanom se zdi preneumno, da bi svet pozabljal, kako in zakaj je prišlo do božičevanja.

"Zveličar nam je rojen, radujmo se!"

In začenjajo spet vse od kraja "mešati vero s praznovanjem Božiča". Vedno manj je takih, ki se z ono žensko čudijo, kako so ljudje prišli na to misel. Vedno več jih, je, ki niso zadovoljni samo z bradatim "Santa" in načičkanim drevesčkom, ampak hočejo imati hlevček, jaslice, Dete na slamici.

Malo jih je bilo lani, ki bi nejevoljno obrnili hrbet, ko so zagledali ogromne jaslice, bogato razsvetljene in daleč vidne, na ravni strehi sydneyske tovarne, in poslušali angelske zборе, pojoče ob jaslicah: Holy Night... Adeste Fideles. In napovedovalec je oznanjal med petjem:

"Ko imaš rojstni dan, z veseljem sprejemaš čestitke. Danes je rojstni dan Nekoga, ki je velik in važen. Rojstni dan Nekoga, ki je človek in Bog."

In malo pozneje:

"To je rojstni dan Tistega, ki je ozdravljaval hrome, odpiral oči slepin, klical mrtve nazaj v življenje."

Tisoči in desetisoči so lani ob istem času "mešali vero v božično praznovanje" izven cerkve in doma v Adelaidi — kar ob obalah priljubljenega

Torrens jezera. Odbor svetnih ljudi, ki si je vzel za nalogo, da pomaga spraviti Kristusa nazaj v Božič, jim je priredil velicastne prizore.

Na treh velikih splavih, ki jih je ladjica "Po-peye" prepeljavala po jezerski gladini, so bili prikazani razni evangelijski prizori od Oznanjenja do obiska Treh modrih. Pozavne so vabile ljudi, ki so prihajali v množicah in peli skupno z nalašč izvežbanimi zbori božične pesmi. Še teden dni po Božiču so bili prizori razstavljeni na jezeru in ves teden ni manjkalo obiskovalcev. Drug za drugim so priznavali, da je jako na mestu, če svet vendar

začne spet "mešati vero v božičevanje"...

Tako prihaja do veljave novodobno geslo: Christ must go back into Christmas! Božiček — Jezušček — postaja spet bolj in bolj središče za-sebnega in javnega božičevanja.

Tudi midva — ti in jaz — se bova veselila in radovala te dni. Kajpada, veselila se bova prazničnih dni in počitnic, toda vse, karkoli bova počela, bova "mešala z vero v Jezuščka v jaslicah" in niti za hip nanj pozabila ne bova.

To nama bo zares in ne zgolj v besedah — VESEL BOŽIČ!

PODGRAJE VOŠČIJO

VSO RADOST BOŽIČNO TER SREČNO IN
BLAGOSLOVLJENO NOVO LETO 1960! V IMENU
VSE FARE ŽELI VAŠ ŽUPNIK

Milan Grlj

PODGRAJE PODGRAJCEM PO SVETU:

O, bratje, sestre, tam v tujini —
pri srcu blizu kot nekoč —
želimo iz tople domačije
Vam lépo lépo sveto noč!

PODGRAJCI PO SVETU PODGRAJAM:

Božični zvon, podgrajski zvon,
čuj moje srčno naročilo,
ki je nocoj — to sveto noč —
iz srca ranjenega vzkliko:
Pohiti tja nazaj v Podgraje,
tja v mili moj domači kraj,
objemi drago domačijo,
ki ljubil bom jo vekomaj.

Objemi mater in očeta,
objemi brate in sestre,
objemi znance moje drage,
ki mislijo nocoj namé.

Povej, da vsem vsem brez izjeme —
pri srcu dragim kot nekoč —
želim iz daljne te tujine
prav lépo lépo sveto noč!

★ **NAJPREJ PRAV DOMAČE ČESTITKE K BOŽIČNIM** praznikom z željami, da bi vam tudi novo leto prineslo obilico zdravja in zadovoljstva. Vem, da vam bodo spomini bolj kot kdaj v letu hiteli domov. Da, nekdanji božični večeri bodo oživeli in vsaka malenkost tistih lepih dni bo pred nami, kot da se je dogodila včeraj. O, le spomnimo se, kako smo pripravljali jaslice, odmolili vse tri dele rožnega venca, pokadili hišo in peli iz srca, da je bilo veselje! Spomnimo se, kako smo opravili doma božično spoved in prejeli pri polnočnici Kristusa v svoje srce — v ta preprosti hlevček, ki se tako hitro umaže, če ga sproti ne pospravljamo. Ohranimo svojemu božiču verski značaj tudi v tujini, pa bodo naši prazniki lepi in blagoslovljeni tudi tukaj za morjem.

★ O našem novembrskem romanju v Sunbury ter obisku keilorskega pokopališča sem poročal v prejšnji številki, sliko pa prinaša ta številka. Tako je v Melbournu vedno kaj novega in se tudi versko vedno bolj gibljemo. Enako se na društvenem polju opaža nov razmah, ki obeta lepe sadove. Naš **Slovenski klub Melbourne** je obhajal 19. decembra peto obletnico svojega kulturnega in socialnega dela, enako njegovo glasilo "Vestnik". Mnogo je bilo v teh letih težav in dela, pa naravno tudi nerazumevanja s strani nekaterih rojakov. In vendar je šlo naše društvo svojo ravno pot ter je brez dvoma lahko ponosno na svoje uspehe. Moje osebne čestitke naši organizaciji z željo, da bi doživela petdesetletnico svojega plodnega poslanstva. — Zanimivo je tudi to, da so zaupniki za naš Dom odbrani iz raznih delov Slovenije, četudi ni nihče mislil na to, ko smo jih volili: France Benko je rojen Gorenjec, drugače pa Ljubljčan; Marijan Oppelt je doma iz naše lepe Primorske, Hartmanov Maks je sin zelene Štajerske, Janez Kraba sin dolenskih Gričkov, Marijan Lauko pa je od severne štajerske meje ter ga že skoraj lahko prištejemo Korošcem. Tako našemu klubu res nihče ne more očitati kakega "lokalnega patriotizma".

★ O porokah bom poročal prihodnjič, saj jih bo kar precej zdaj okrog božiča. Krščevali pa smo dne 15. novembra v St. Albansu: znani Zitterschlagerjev Marko in Katarina r. Herman sta dobila prvorojenca Janeza Stanislava. — Dne 22. novembra sta bila dva slovenska kista v Adelaidi: Helenco je dobila družinica Stelia Likarja in Frančiške r. Šajina iz Seaton, Dorotejo Vera pa družina Antona Jakša in Zdenke r. Macele iz Croydona. — V Melbournu smo dne 5. decembra krstili Francka, sinčka pokojnega Franca Zupančiča in mlade vdove Angele r. Zalokar. Krščen je bil v cerkvi Vseh svetih v Fitzroyu, kjer je 27. maja ležal na mrtvaškem odru njegov prerano umrli očka. — Prirastek je dobila tudi Zupančičeva družina iz Noble Parka, v Adelaidi pa Flajnikova. O teh dveh prihodnjič. — Čestitke staršem in vse dobro malčkom!

★ Spet moram poročati o dveh smrtnih primerih. V soboto dne 14. novembra se je zgodila avtomobilska nesreča na Loddon Valley Highway, nekako štiri milje južno od Durham Ox-a. Fant je, zaposlen v kamnolomu v Pyramid Hillu, so se vračali domov in zadeli v tovorni avto, ki je obračal na cesti. Na mestu je bil mrtev Ludvik Janžič, rojen v Slovenski Bistrici dne 25. julija 1933, ki je dospel v Avstralijo šele v januarju 1950. Ker sem o nesreči zvedel šele iz časopisa, ni bilo več mogoče urediti za prevoz trupla na slovensko pokopališče. Tako smo Ludvika pokopali v torek dne 17. novembra na pokopališču v Pyramid Hillu. Pogreba se je udeležil brat Anton, ki je dospel v Avstralijo pred dvema mesecema ter živi v Wollongongu, N.S.W. Pokojni Ludvik je bil fant dobrega značaja. Spominjam se ga iz Geelonga, kjer je živel nekako tri mesece pri Pobežinovih. Naj mu bo lahka avstralska zemlja, bratu Tončku ter staršem in sorodnikom doma pa naše iskreno sožalje.

Dne 23. novembra so časopisi poročali o utopljenju, ki so ga našli v melbournskem pristanišču. V njem so spoznali Alojza Polisa, ki je v ne-

deljo 22. novembra odšel z doma in se ni več vrnil. Pokopali so ga dne 25. novembra na pokopališču v Carltonu. Nenadna smrt je zelo potla pokojnikovo sestro in mlado ženo, saj sem Alojza poročil komaj pred dobrimi štirimi meseci. Alojz je bil rojen v župniji Slivje na Primorskem dne 30. marca 1932. Pred nekaj leti je došel v Avstralijo k svoji sestri, letos pa je dobil sem svojo nevesto. Bil je mirnega in dobrega značaja, priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Zato si še teže predstavljamo žalostni in nenadni konec njegovega mladega življenja. — Z Lojzom naj bodo naše molitve, žalujoči vdovi ter ostalim sorodnikom tukaj in doma pa naše iskreno sožalje.

★ Kakor slišim od bralcev, imajo kaj radi otroške, ki jih včasih pridenem svoji tipkarji. Pi radi spet eno brali? Vadnjalov Joško jo je iztuhotal, ko je zadnjikrat videl, kako so Maljevčevega Joška pripravljali za krst. Ves je bil v belem in z oblekco do peta in še čez — prav kakor teta Milka, ki se je pred nekaj meseci v isti hiši odpravljala v cerkev k poroki. In Joško je začel spraševati: "Kam pa nesete otročka? Kaj se bo poročil, da je ves v belem?..." Razumljivo, da je bilo dovolj smeha na ta račun. Še novokrščence bi se verjetno smejal, ko bi razumel, da ga hoče Joško že koj po rojstvu — ženiti...

★ Fantje včasih tarnajo, da se "nimajo nikamor dejati", najmanj ob nedeljah popoldne. V tem naj bi tičal vzrok, da zaidejo potem v slabo družino ter se izgube po nesrečnem Fitzroyu, včasih za vedno. In kriva je Avstralija in kriva je slovenska skupnost in kriv je seveda pater, ki nič ne napravi... Šmenta! Ko pa klub priredi izlet v božjo naravo — kje so fantje, ki se "nimajo kam dejati"? Ko smo imeli romanje ter smo obiskali naše pokojne (med njimi največ fantov in bivših znancev!) — kje so bili fantje, ki se "nimajo kam dejati"? Ko imamo slovensko mašo — no, pa če je že ta odveč: ko imamo prosvetni večer po popoldanski maši na tretjo nedeljo — kje so fantje, ki se "nimajo kam dejati"? Tudi k slovenskim odrskim prireditvam (razen plesa!) je najmanj fantov, da ne omenim dela za skupnost, pri katerem se nekateri res žrtvujejo in darujejo cele večere in sobote in nedelje, pa zaman prosijo za sodelavce.

Mislím, da je kar dovolj prilike za vse, če jo le hočejo izrabiti. Kdor pa raje zapravlja čas v dvomljivi družbi, pri vinu in kartah, ali pa zagrenjeno poležava v svoji sobi — tak si je sam kriv, da izgublja sedanost in zapravlja bodočnost. Je že čas, da se tudi slovenski fantje zganejo in postanejo res aktivni zase in za skupnost!

(Konec na str. 13.)

NA SLOVENSКИH GROBOVIH V KEILORU, MELBOURNE

(Foto Nikolič,

KAKSNE DOLZNOSTI IMA ČLOVEK do razodete religije? Tu mislim posebno na izobraženca, ki živi v ambientu razodete religije, v ozračju krščanstva. Prva, povsem naravna njegova dolžnost je, da se za verske probleme zanima. Treba, da se prepriča o resničnosti temeljev naravne religije, ki so eksistenca osebnega Boga, posmrtno življenje in obveznost naravne nesprenemljive moralne postave, ki temelji v nesprenemljivem osebnem Bogu. Treba dalje, da se prepriča o verodostojnosti zgodovinskih virov, na katerih sloni krščanstvo in o resničnosti čudežnih pojavov, s katerimi se ta razodeta vera pred svetom legitimira. Treba končno, da spozna vsaj glavne verske resnice in da Boga časti s tistim kultom, ki ga on v svoji razodeti religiji zahteva.

Verska brezbriznost ali verski indiferentizem, to je prava sramota za vsakega normalno razvitega človeka, posebno za izobraženca. Še to bi ne bilo častno, če bi bil brezbrizen za probleme fizike, kemije, astronomije in čudovite moderne tehnike. Kaj šele, če se ne zmeni za dejstva, od katerih je v normalnem pogledu odvisno njegovo pozemeljsko življenje in povrh še njegova večnost! Verski brezbriznež živi v megleni negotovosti o pomenu in smotru sedanjega življenja. Tako se bliža smrti, nevedoč, kaj je prav-zaprav zadaj za tistim črnim zastorom. Mar je to še življenje izobraženega človeka? Če bi mogel človek dvakrat umreti in bi mogel po prvem ponesrečenem poskusu še enkrat revidirati svoj odnos do verskih problemov, bi še šlo; toda vemo, da ne umre nihče na poskušnjo, vsi umro definitivno. Samo zda, je čas orientacije.

Nikdar se ne izgovarjaj, da je bilo toliko teh različnih ver in da vsaka trdi svoje ter da so prav zato vse skupaj enako vredne, oziroma nič vredne. Nečastno je za izobraženca, če ob različnosti mnenj, posebno v važnih vprašanjih, kar tako kapitulira. Človek ima razum zato, da resnico išče in najde. Išči stvarno, nepristransko in ponižno, pa boš našel. Niti se ne tolaži s frazo poštenjakoviča, češ pošteno življenje je najboljša vera. Če si namreč brezbrizen za vero in ne častiš Boga tako, kakor on veleva, ne živiš pošteno. Dolžnost slehernega je, da Boga ne samo v svoji notranjščinski umsko priznava, temveč da tudi njegove zapovedi praktično upošteva v zasebnem in socialnem življenju ter Bogu izkazuje tisti zasebni in javni kult, ki ga je on zahteval.

To je naravna človekova dolžnost, pa tudi njegova naravna pravica. Nihče ga ne sme ovirati v

njegovem zasebnem in javnem verskem udejstvovanju, ne družinske vezi, ne službeno mesto, ne državna oblast. Ni dovolj, če država garantira svobodo verskega mišljenja, saj to svobodo itak vsi imamo; treba, da jamči vsakemu državljanu svobodo verskega udejstvovanja, ne le zasebnega, ampak tudi javnega, v govoru, v tisku, v javnem bogoslužju tako, da se državljan ne bo nikdar bal posledic, če se je javno pokazal vernega.

Mar se vam ne zdi čudno, da se o tem sploh razpravlja v dvajsetem tako demokratičnem stoletju, ko že do gneva ponavljajo, da so vsi državljan pred postavo enaki, neglede na vero, na jezik, na raso itd! Res čudno, toda stoji žalostno dejstvo, da so danes milijonski narodi ovirani v svojem verskem udejstvovanju bolj kot v nedemokratičnem srednjem veku in bolj kot v starih primitivnih državah. Vendar nas tolaži zavest, da je in bo ta boj proti človekovi naravni pravici brezuspešen, kakor je vsak boj proti naravi brez upa na trajno zmago.

Pa ko bi bil samo brezuspešen! Je pa tudi državi sami skrajno škodljiv. Saj je od višje ali nižje versko-moralne ravni državljanov v glavnem odvisen obstanek državne discipline in državne avtoritete. Če odpade morala, jo nadomešča kruta sila, pa le za omejen čas; reakcija in polom sedita prej ali slej, ker boj proti naravi nima trajne zmage. Če se majoje versko-moralni principi, se majoje tudi vsi mednarodni odnosi, ki bi pač morali sloneti na pravici, na resnicoljubju in na odkritosrčnosti.

Vse to nam priča, kakšen zaklad je zdravo versko-moralno udejstvovanje narodov. Delajmo torej vsi na to, da se versko-moralna raven našega naroda in sosedov dvigne, da bi mogli po letih mučne napetosti učakati leta mirnega, pravičnega in plodonosnega sožitja.

CERKEV V BEGUNSKEM TABORISCU
V CASERTI, ITALIJA

ODŠEL PO PLAČILO

Pošta, ki je raznašala po Sydneyu decembrske MISLI, je prinesla tudi porazno novico, da je teden poprej, v ponedeljek 16. nov. v Clevelandu umrl ljubljanski škof DR. GREGORIJ ROZMAN.

Spominjamo se, da je pred meseci pisal osebno pismo za Kotiček v MISLIH in povedal, da mu neprijetna bolezen brani iti na kako potovanje. Obenem je povedal, da močno želi ostati povezen tudi s Slovenci v Avstraliji, toda samo potom molitve.

vseh kontinentih počutili kot otroci ob smrti dobrega očeta.

Pogrebne svečanosti so se začele v Clevelandu v ondotni katedrali. Krasen poslovilni govor mu mu je govoril č. g. Alojzij Paznik, župnik največje slovenske župnije v Ameriki. Nato so rakev s truplom blagega rajnika odpeljali v Lemont na "Ameriške Brezje" in ga položili k večnemu počitku na ondotnem frančiškanskem pokopališču. Poleg slovenske pridige je spregovoril tudi čikaški pomožni škof R. Hil-

Pozneje nekaj časa ni bilo poročil o njegovem zdravstvenem stanju. Zdaj vemo, da si je nekoliko opomogel in začel spet zbirati dokumente za potovanje v Argentino — 15. novembra, dan pred svojo smrtjo, naj bi blagoslovil prvo slovensko cerkev v Argentini...

V drugi polovici oktobra se mu je bolezen obrnila na slabše. Vdal se je zdravnikom, ki so svetovali operacijo. Veliko je trpel. Po operaciji je ostal zelo slab, vendar so upali. Pa je nastopila pljučnica, baže tudi možganska kap — podlegel je. Ob žalostni novici smo se Slovenci po

finger. Veliko ameriških dostojanstvenikov pa niso vabili, da je bila svečanost domala vsa v slovenskem duhu in ob navzočnosti Slovencev, ki so prišli skupaj v velikem številu, saj je bilo samo duhovnikov okoli 80, dasi niso bili vsi Slovenci.

Tako je odšel blagi pokojnik iz naše sreče — naj v miru počiva na slovenskem griču v Ameriki, kjer ga bodo pogosto obiskovali njegovi osiroteli Slovenci in goreče pomolili na njegovem grobu.

fant in dekle

Dr. Anton Trstenjak:
"MED LJUDMI"
Celje, 1954

Medsebojno spoštovanje

TUDI SLAB FANT ZAČNE DEKLE SPOŠTOVATI, če se mu uspešno ustavlja. Večkrat jo ima celo rajši in je ne zapusti, čeprav ji je v navalu čustev grozil, da jo bo. S takim ravnanjem deklica fanta še vse bolj nase pritegne in fant, ko se je streznil, ji je zelo hvaležen, da je bila toliko močna. Sebe in njega je obravnovala nepremišljenega dejanja. Zato pa je razodela veliko zrelost deklica, ki je nekoč rekla:

"Dekleta se premalo zavedajo, da je zlata nit, s katero fanta nase privežejo: ne se mu vdati!"

Tako pridemo do zanimivega zaključka, ki ga potrjuje tudi življenje: Čeprav fant dekle zapelje, ona pa njega kvečjemu zapeljuje, je vendar prav tako res, da dekle nosi svojo poštenost v lastnem naročju in da ji je noben fant ne more vzeti, ako mu je sama ne izroči, ako se mu zapeljati ne da. Odgovorna je za svoje dejanje samo toliko manj, kolikor je v njej vse to manj zavestno, kolikor sploh tega namena imela ni. Pri fantu je tako opravičilo težko najti.

Če se hočemo o tem še natančneje izraziti, bomo rekli: Ni zapeljal ne on nje ne ona njega, temveč oba je zapeljala silovitost spolnosti, ki sta jo podcenjevala. To nazorno potrjuje primer:

K neki materi stopi fant in jo prosi, da hčerki dovoli iti z njim za nekaj dni v planine. Mati odkloni.

"Gospa, ali mi ne zaupate?"

"Mladi gospod, popolnoma vam zaupam".

"Ali mogoče svoji hčeri ne zaupate?"

"Tudi hčeri popolnoma zaupam."

"Zakaj ji pa potem ne dovolite?"

"Obema skupaj ne zaupam."

Modro je odgovorila mati, ker je poznala nasilnost in omamnost spolnega nagona. Zato moralisti tako svarijo pred "bližnjo priložnostjo."

Če fant in dekle ne poznata te resnice, je to zanj lahko usodno. Ako bi se dekle dovolj zavedalo nasilnosti spolne narave pri fantu in fant slabosti in neodpornosti spolne narave pri dekletu bi bilo pri poštenih mladih ljudeh mnogo razočaranj manj, ker bi se ne spuščali tako daleč in bi se varovali samotne prilike za ljubimkanje.

Ljubezen in spolnost

Prav v tem odločilnem trenutku se jasno kaže tudi zakonito razmerje med ljubeznijo in spolno-

stjo (eros in sexus). Mnogo premalo je to znano in zato premalo upoštevano. Ljubezen ni isto kot spolnost, ljubezenski gon je bistveno različen od spolnega. Sigismund Freud, ki je trdil, da so vsa človeška nagnjenja izraz spolnosti, je pri tem — milo povedano — hudo pretiraval in zašel v filozofiranje, ki diši po pristnem židovskem misticizmu (stikanjem za skrivnostmi), zato ga zavračam. Res pa je, da sta obe nagnjenji tesno med seboj povezani. Tega pa se mnogi vse premalo zavedajo, zlasti idealni, neizkušeni ljudje, najmanj pa nič hudega sluteče nedolžno dekle; od tod toliko razočaranj.

Ljubezen in spolnost sta kakor dve struni, uglašeni druga na drugo. Če udariš na eno, zazveni tudi druga; seveda ne vedno in ne takoj, temveč le, ako na prvo dovolj močno udariš.

To zakonito povezanost, čudovito odmevnost in sozvočnost med ljubezenskimi čustvi in spolnimi občutji nemara pozna vsak, ki je kdaj gojil dolgotrajno ljubezen. V tem je veliko mladostnega razočaranja, ne samo pri tistih, ki so padli in se s svojo ljubeznijo izgubili v spolnosti, temveč tudi pri tistih, ki tako daleč sicer niso nikoli šli, ki pa so nekoč sanjali o lepi, idelani, zgolj prijaateljski ljubezni.

Usmiljenje do fanta

Za dekle je nevarno tudi njeno značilno, a docela zgrešeno "usmiljenje do fanta." Znano je, da je v dobri ženski naravi čut usmiljenja zelo močno razvit. Človek se ji kmalu zasmili in iz usmiljenja do njegove bede, bolečine in potrebe je sposobna vsakovrstnih žrtev. To velja tudi za njene ljubezenske odnose do fanta. Fant se ji kmalu zasmili. In iz usmiljenja do njegove "osamljenosti", ko ga nihče ne razume, mu ustreže v marsikateri želji. Marsikaj si sme fant dovoliti, česar bi si ona sama ne upala brez lepega opravičila, da mu pač dovoljuje iz usmiljenja. Izgovarja se: "Saj nima nič od mene, pa naj mu še poljub odklonim". Tako pravi, čeprav dobro ve, da je bilo s tem poljubom še marsikaj v zvezi, kar bi celo papir težko prenesel.

Fant to pri dekletu kmalu opazi. Zato rad zabrenka na struno usmiljenja. V tem so fantje pravi umetniki. Nič jih ni sram, da se pred deklico izkazujejo kot najbolj usmiljenja potrebni, otožni, zapuščeni, nesrečni ljudje.

"Edino uteho bi mogel najti pri tebi, mojem angelu, Le kako moreš biti tako kruta do mene? Če si že zdaj taka, kakšna boš šele potem, ko bo va poročena! Kako naj vzamem za ženo tako okrutno dekle, ki nima niti malo sočutja z menoj."

S takšnim in podobnim govorjenjem obstreljuje trdnjavo njenega srca, v katerem se steber za stebrom ruši, dokler se v trenutku vse ne zamaje in se zrahljana stavba deklškega dostojanstva na mah vsa podere.

Usmiljenje pomeni za dekle zadnje opravičilo za vse, kar fantu v svojih ljubezenskih odnosih dovoli. Zanj je to tembolj zapeljivo, ker se ne zave-

da, da je tudi čustvo usmiljenja v tem pogledu in v takem razpoloženju že izraz spolnosti. Ne zaveda se, da tako usmiljenje ni več tako nedolžno kot se na prvi pogled kaže. Marsikatero dekle fanta sicer "ne mara", mu ljubezni ne vrača. On hodi za njo, ona se mu izmika. Končno pe se ji "zasmili" — in z usmiljenjem mu začne vračati tudi ljubezen.

Moški se vedno veliča, da je "močnejši". Ženo v zgodovini in sedanosti še vedno imenujejo "rahlejši" in "nežni" spol. Zato bi bilo edino dosledno in naravno, da bi se dekle moškemu smililo, ne pa obratno.

PRIZORI S SYDNEYSKEGA ROMANJA V FAIRFIELD

(Foto Forte)

NEME STVARI SPREGOVORE V SVETI NOČI

Božična legenda

(Ivan Šepetavc)

“STOJI V PLANINI VAS”, ki se ji pravi: VSEPOVSOD. Stara vas je to in le malo se je v njej spremenilo, odkar je Bog poslal na svet svojega Sina. Podobno je, da bo tudi letošnji Božič šel mimo vasi VSEPOVSOD tako tiho in brez odmeva, da ga bodo mnogi komaj opazili.

Nekoč se je pa v vasi VSEPOVSOD dogodilo, kar želim zdaj povedati.

Pri premožnem kmetu Murčku v vasi je služila dékla Jerčka. Bila je nema. Taka je prišla že na svet. Razumela je vsako besedo človeškega jezika, spregovoriti ni mogla. Ljudje so se navadili nanjo in ona se je navadila na ljudi. Znana je bila daleč okoli, po imenu jo je malokdo klical. Govorica devetih vasi jo je poznala pod naslovom: Murčkova dékla. Ker je bila nema, je niso upoštevali. Celó zaničevali so jo in marsikatero krivico je morala požreti.

Ni sprejemala krivic brez odpora. Na sto načinov je pokazala, da jo krivice boljijo, celó spregovoriti je skušala ob takih prilikah. Seveda je mogla dati od sebe le čudne glasove, brez povezave v besede, bolj živalskemu renčanju kot človeški govorici podobne. In je neredko doživljala, da so jo prav zaradi tega še bolj zasmehovali.

Pa je prišel sveti večer. V sobi so sedeli gospodar, gospodinja, hlapec Matija in dékla Jerčka. Gospodar je bil dobre volje in je povedal legendo:

“Stara mati so mi pravili: Ko je Marija odhajala iz betlehemskega hlevčka z Jezuščkom v naročju, je želela dati voliču in osliču nagrado, ker sta grela Dete v jaslicah. Ker ni imela nič drugega pri roki, je Sina prosila, da bi se jima jezik razvezal in bi lahko po človeško spregovorila vsako leto na sveto noč o polnoči. Bila je uslišana in ta dar je potem prejela vsa živina, ki še dandanes govori vsako leto na sveto noč. Potoži o vseh težavah in krivicah, ki se ji godé v teku leta.”

Jerčka je poslušala s široko odprtimi očmi in usti, kaj bo gospodar še povedal. Toda umolknil je.

Tedaj se je oglasil hlapec Matija, ki se nikoli ni naveličal dražiti in mučiti Jerčko.

“To je pa kakor nalašč za našo déklo. Pojdi v hlev nocoj namesto k polnočnici. Ko tako po živinsko govoriš, boš morda tudi ti dobila dar go-

vora in boš lahko kravam potožila, kako ti ja krivico delam, ha, ha!”

Jerčka je zardela in globoko užaljena odšla iz sobe.

Gospodar in gospodinja sta se zgrozila in resno posvarila hlapca, da more biti tako neotesar in brez srca. Gospodinja je pa celó moža pokregala:

“Ali nisi pomislil, kako mora tvoja pravljica zadeti tako božjo stvar, kot je Jerčka!”

Možaka sta bila v zadregi, popraviti nista mogla več. Gospodinja je pogledala za Jerčko, ki se je zaprla v svojo sobo, in vse je kazalo, da je šla spat.

“Pa naj spi”, je odločila gospodinja, “ne bom je budila za polnočnico. Saj je v cerkvi nihče ne bo pogrešil.”

Jerčka pa ni spala. Samo potuhnila se je in čakala, da odidejo k polnočnici. Potem je tiho vstala in šla v hlev k živini. Preveč ji je šla gospodarjeva legenda k srcu, da bi se mogla upirati notranjemu hrepenenju...

“Če je Mati božja resnično izprosila živini, da po človeško spregovori na sveto noč, zakaj ne bi meni...?”

Vrgla je snop slame na tla poleg svoje najljubše krave Sivke, legla nanj in se prepustila razmišljanju. O, kako srečna bi bila, če bi smela vsaj eno minuto govoriti! Kako pametne reči bi povedala, ne tako neumne, kot jih klati hlapec Matija...

V hlevu je bilo toplo in soparno. Ljubljena kravica je ljubeče dihala vročo sapo v Jerčkin obraz, spregovorila pa ni, pa naj je deklica še tako prisluškovala. Morda pa gospodarjeva pripoved le ni resnična...?

Praden je domislila do konca, jo je premogel spanec in izgubila se je v nerazločnih sanjah. —

Domači so se vrnili od polnočnice. Gospodinja je pogledala v Jerčkin sobo, pa deklice ni bilo nikjer. Zaslutila je, kaj se ne najbrž zgodilo. Poklicala je gospodarja, naj stopi pogledat v hlev. Tudi sama je stopila za njim in celó hlapec Matija ni mogel zaostati.

Resnično, v medlem svitu slabo brleče svetilke so zagledali na slami spečo Jerčko. Začudeno je živinčce za živinčetom obračalo glavo, nekaj se

jih je dvignilo na noge. Tudi Jerčkina najljubša krava Sivka je vstala in prebudila deklico ob sebi. S čudno tujim pogledom je Jerčka objela svoje tri obiskovalce, pa ne za dolgo. Obrnila se je h kra-
vi in se ji tesno ovila okoli vratu. Pođoba je bila, da ji tiho na uho izliva bolečino srca.

Gospodar, gospodinja in Matija so strmeli in neznanu ganotje jih je prevzelo. Čez čas je gospo-
dinja pristopila in skoraj s silo potegnila deklico od kravjega vratu. Gospodar je posvetil Jerčki od blizu v obraz in deklica je uprla oči z dolgim po-
gledom v gospodarja in zraven stoječega Matijo.

Tedaj se je zgodil čudež!

Ne, Jerčka ni spregovorila, Mati božja ji ni izprošila tega daru. Namesto tega je izprošila Ma-
tiju, da je nenadoma znal brati v Jerčkinih očeh in je tam videl zapisane besede, ki so žgale bolj
v živo, kot če bi deklica resnično spregovorila:

“Živina, ki je nema kot jaz, me razume. Vam je dan govora dar, zlorabljate ga, da sekate ranc
mojemu srcu. O, ko bi jih samo mojemu sekali! Ko bi kričali in kleli samo nad živino! Pri pol-
nočni maši ste slišali: Slava Bogu na višavah, mir na zemlji ljudem... Vi pa z govorjenjem kradete

Bogu čast in jemljete mir ljudem... Neme božje stvari vas bodo nekoč na ves glas obtoževale, če se ne poboljšate...”

Matija je obstrmel. Evangelij v cerkvi mu ni rezal tako v živo, kot so rezale besedo v Jerčki-
nih velikih očeh. Nikoli niso bile tako velike te oči kot nocoj, saj je vsa Jerčka samó dvoje silnih oči...

Zganil se je in vjel deklíčino roko.

“Jerčka, pričakovala si čudež, povem ti, doži-
vela si ga. Glej, surovi klapec Matija te prosí vpríčo gospodarja in gospodínje odpúščanja — nocoj v tej sveti božíčni noči! Ne bom se samó po-
boljšal in ti nikoli več rekel žal besede, čuval bom nad teboj kot starejši brat, da bo tudi vsak drug v devetih vaseh naokoli dobro premislil, preden bo zinil neprimerno besedo o Jerčki.”

Jerčki se je razširil obraz v vesel nasmeh. Od-
trgala se je z mesta in spet objela ljubljeno kra-
vico. Nagnila se ji je prav na uho in ji nemo pri-
povedovala, kakšen čudež je napravila Mati božja v tej sveti božíčni noči, da so Jerčkine oči nemo povedale več kot sam glasni evangelij pri polnoč-
ni sveti maši.

URADNI FOTOGRAF JE UJEL IZBOR SLOVEN-
CEV IN HRVATOV PO SPREJEMU PRI KARDI-
NALU AGAGINIANIJU, SYDNEY.

V PREDBOŽIČNEM HREPENENJU

Samó Ti veš, kako Te iščem
na južni strani Tvoje njive,
kjer ni božiča belega.

Tudi v meni ga več ni.
Krvavordeča znamenja
nad vrati naših rojstnih hiš
so mi ga vzela...

Zdaj iščem Te v poletju, Dete,
ob gruljenju svobodnih grlic
v evkaliptnem gaju kraj potoka.

Tam divje cvetje se bohóti,
ko bliža se spominski čas
na Tvoje rojstvo, srečonosni Sin!

Pavla Miladinovič

SVETONOČNO NEBO

Predivasti oblaki ihtijo nad gmajno.
Megle se zgublajo v meje dolin.
Gabri so otrpili v višnjevem mrazu.
Brinjeve jagode, šipek, robide —
vse en sam tih, prozoren spomin.

Burja se preko ograd je zagnala —
in vendar sem Tebe, Otroček, našla!
Kot bi od daleč narcise vzdhrtele,
kot bi ciklame v večer zažarele,
o Jezušček, Jezušček, spet sva domá.

Zdaj se vse v eno veselje razpleta,
svetonočno nebo se kot lučka iskri.
Potrkala rada na vsako bi okno,
postavila jaslice v vsako srcé,
objela vse sestre in brate po svetu:

NAJ BODO VESELI, KJERKOLI ŽIVE!

Neva Rudolf.

Gospe Stani Dr. Kocetovi V Spomin

"Sporočam Vam žalostno vest, da je moja draga žena in zlata mamica mojih otrok mirno v Gospodu zaspala v soboto 21. nov. zjutraj. Prišlo je nenadoma in poklicani duhovnik je mogel podeliti le sv. maziljenje".

Tako mi je povedalo pismo iz Perth, napisal ga je žalujoči soprog dr. Jure Kocce.

Vedel sem, da je rajnica bolehalá že nekaj let. Že ko se je pred poltretjim letom vrnila od težke operacije, je izjavila:

"Prišla sem domov samo na kratek dopust, od tu mi bo pot na pokopališče!"

Vendar ji je Vsemogočni podaljšal "dopust", da sta medtem hčerki Marija in Silva nekoliko odrasli. Rajnica se je pa z junaškim prenašanjem trpljenja in vdano molitvijo pripravljala na odpoklic. S tega vidika njena smrt ni bila tako zelo nenadna. Blagor ji!

Gospa Stana je bila v begunstvu od 1.1948. Takrat je prišla s hčerkama v Avstrijo za soprogom in očetom. Leto pozneje je vsa družina prišla v Perth in si ustanovila vsem Slovincem znano agencijo.

Pogrebne žalne službe božje v Sacred Heart cerkvi, Highgate, se je udeležilo mnogo rojakov in drugih, med njimi pomožni škof Rafferty. Žal, slovenski duhovnik — prijatelj je moral ostati daleč...

Iskreno sožalje g. soprogu, hčerkama in bratu Miru Novaku v Adelaidi. Tudi ob tej prerani izgubi se moramo verno tolažiti:

"Oj srečna, blaga duša ti,
in srečen vsak, ki v Bogu spi!
Na svidenje nad zvezdami!"

Dr. I. Mikula

Misli, Januar 1960

Tipka...

(s str. 5.)

★ Po vsaki slovenski maši na prvo nedeljo v mesecu v Burnley je slovenskim fantom **na razpolago za celo popoldne** dvoranica ob cerkvi. Vsi fantje, ki se nimajo kam dejati, so dobri. Lahko bi začeli s kakimi igrami (šah, ping-pong...) rokoborbo (imamo rojaka-učitelja, ki vas bo poštelno zmigal!) in plesom ob domači godbi (za ples bi seveda povabili slovenska dekleta!). Dokler bo družba dostojna, imam dvoranico na razpolago! Lepa prilika, fantje!

★ V "Svobodni Sloveniji", argentinskem slovenskem časopisu, sem včeraj bral: "P. Bernard Ambrožič je bralcem Zbornika-Koledarja znan že po svoji lanski črtici Idila o krvavem sreču. V letošnjem Zborniku bo pa objavljeno njegovo duhovito "Literarno igračkanje". Pisano je v tako živem jeziku, da Zbornika ne boste odložili prej, dokler te stvari ne boste prebrali do konca in se pri tem tudi pošteno nasmejali. — Zato si že zdaj zagotovite Zbornik-Koledar Svobodne Slovenije v prednaročilu in predplačilu..."

Vidiš ga, našega urednika "Misli"! Pa le najde pri vsem svojem delu čas, da še za argentinske Slovence piše! — Sicer pa ne samo za argentinske, kajti Zbornik imamo vsako leto na zalogi tudi avstralski slovenski kaplani in ga lahko vsakdo naroči tudi pri nas. Je v njem veliko in lepega branja, res veliko za eno funto. Še jaz sem radoveden, kakšno je to "Literarno igračkanje" p. Bernarda. Obenem me je pa sram, ko sam kar ne najdem več časa prijeti za pero in kaj vreči na papir — razen te "tipkarije", ki jo na brzino izbruha moj pisalni strojček...

★ Prvič je prišel sv. Miklavž med slovenske otroke v Adelaidi in prvič je obiskal tudi našo

naselbino v Nangwarry pri Mt. Gembierju. Starši so bili kar zadovoljni, da sem ga poklical med nas, malčki pa še bolj. Večina je prvokrat videla tega nebeščana z angelci, pa tudi parkljev otroci še niso poznali. Zdaj bodo bolj pridni, vsaj tako so sveto obljubili mamicam in očkom. Še Iskrov Tonček v Nangwarryju, ki ga je nekaj pogledati in ima vedno nasmejan obrazek (le pogledite sliko!), je bil kaj prepaščen ob pogledu na rdeče spake z rogovi in dolgimi jeziki. Šele potem, ko je Miklavž s svojim spremstvom odšel, je postal fantek spet korajžen. Rekel je: "Miklavž, ja, pa lepi angelčki! Ampak grdi parklji! Kar premlatil bi jih, pa se tega nisem prej spomnil, ko so bili še tukaj!"... Bomo videli, kako bo Tonček prihodnje leto korajžno mlatil hudobee...

Le naj postane Miklavžev prihod vsakoletna tradicija v vsaki naši večji naselbini!

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1960 vsem znancem in prijateljem širom po Avstraliji!

Družina Primožič, Brisbane

Vesele božične praznike in srečno novo leto rojakom po Avstraliji

Družina Miladinovič,
Ingleburn

POBOŽIČNA ZABAVA V SYDNEYU
Oglas na strani 32

SLOVENSKI OBRAZ V AVSTRALSKEM OGLEDALU

M. Oppelt

SLOVENCI ŽE VEČ LET ŽIVIMO V AVSTRALIJI, pa je verjetno še dobro ne poznamo. Marsikdo izmed nas se je kaj kmalu privadil novemu življenju, drugim navadam; spet drugi so se le s težavo vpeljali v novo življenje, imeli precejšnje težkoče in pretrpeli tudi kako razočaranje. Mnenja sem, da bi vse bilo za nas lažje, če bi skušali razumeti značaj te nove dežele, njene zakone, zgodovino, njen gospodarski ustroj, od katerega sedaj zavisi tudi naša bodočnost.

Prva skrb novonaseljencev je seveda, da se naučijo angleškega jezika. Moramo se pa zavedati, da je to le prvi korak, ki nam bo omogočil, da se moremo s sosedi razumeti. Ni pa pametno, da se pri tem ustavimo misleč: zdaj pa sem že na konju. Jezik kolikor toliko obvladam, delo imam dobro, kupil sem si hišo, pred kratkim sem pa še državljan postal! — To so le vsakdanje skrbi. Kar pa še ne vemo, je: zakaj prav za prav Avstralija sprejema emigrante? Zakaj je delo, ki ga opravljamo, tako dobro plačano? Zakaj si ljudje v Avstraliji lahko privoščijo avtomobile, kupijo domove in jih opremljajo z najmodernejšimi pripomočki? Skratka: na kaki osnovi je zgrajeno blagostanje, ki ga sedaj tudi mi vsi uživamo? Poleg tega marsikateri nov avstralski državljan (in to ne velja samo za Slovence) ne pozna zgodovinsko, politično in kulturno ozadje dežele, katere državljan je postal. Nepoučenost o tem ali celo brezbriznost do teh dejstev nas lahko nekega dne — če se, recimo, današnje stanje v nečem spremeni — privede do skrajno napačnih zaključkov in naša takratna reakcija na gotove dogodke ne bo koristila ne nam samim, še manj pa deželi, ki nas je sprejela in katere državljeni smo postali!

Slovencev v primeri z drugimi narodnostmi ni veliko v Avstraliji. To pa nam daje možnost, da lahko postanemo vzor drugim, večjim skupinam, ki so se tu naselile. Samo potruditi se moramo, da začnemo gledati na to deželo ne samo kot na nekakšno Meko, kjer je zaslužek dober in življenje kolikor toliko udobno! Prav v materialističnem gledanju na te dobrine obstaja nevarnost, da se bomo v tujini zgubili in ne imeli niti ene vzvišene misli. Če pa bomo asimilirali tudi duhovne vrednote te dežele in jih združili s slovensko tradicijo in z onim zdravim značajem, katerega smo podedovali od naših trdoživih prednikov — potem bomo res pustili v Avstraliji trajen spomenik slovenskemu naseljencu, ki je novo deželo razumel in

s svojim delom utrdil, od doma pa prinesel one duhovne vrednote, ki so omogočile majhnemu slovenskemu narodu, da se je skozi stoletja ohranil. Avstralcem nam bodo za to hvaležni in bodo radevolje sprejeli nekaj našega. In, kar je važno, nas bodo postavljali za zgled drugim narodom.

V eni stvari si pa moramo biti na jasnem: ni mogoče čez noč postati 100% Avstalec, ker je prvič nemogoče, drugič nepotrebno, ko tega nihče od nas ne zahteva!

Pred kratkim sem imel priliko brati pismo Slovenca (pa dvomim, da on ve, kaj ta pojem zajema). Pismo naslovljeno na slovensko organizacijo se je glasilo približno tako: "Postali smo avstralski državljan in se zato ne čutimo več Slovenci in o Slovenceh nočemo več slišati. Privadli smo se novemu življenju, odlično govorimo angleško, zato nam ni več mar za slovensko družbo. Vabila na vaše zabave pošiljajte raje zagrizenim Slovincem!.."

Ta primer je preveč žalosten, da bi ga ne prikazal slovenski javnosti. Mentaliteta tega človeka najprej kaže, da ima skrajno zmešane pojme. Nadalje, da se umsko ni preveč razvil in je morda tudi moralno pokvarjen! Po naravnem pravu smo dolžni ohraniti našo narodnost. Državljanstvo in narodnost sta dva ločena pojma! Dolžni smo biti lojalni državljan in v nevarnosti pomagati deželi, ki nas je tako gostoljubno sprejela. Istočasno pa ne smemo zavreči zgodovine in tradicije naših prednikov! Avstralcem se dobro zavedajo, da so taki ljudje — kot zgoraj omenjeni — le izdajalci naroda, iz katerega so izšli, in je zato pričakovati, da kot so že enkrat izdali narod, s katerim so imeli krvne vezi — bodo jutri izdali Avstralijo, s katero imajo sedaj le oportunistične vezi!

Če bi bili prisiljeni pozabiti na naše zaklade (običaje, šege in navade) in bili kar tako pahnjeni v angleški, oziroma avstralski način življenja, bi to pustilo veliko ljudi brez prave osnove, lahek plen materializma: odrezani bi bili od preteklosti — vsak narod pa mora imeti korenine v kaki kulturi in te korenine moremo imeti samo v svoji lastni narodnosti!

Neki angleški filozof je nekoč napisal: "Človek, ki nima pripovedk, glasbe, človek brez pesmi, tradicije — tak človek ne more imeti nobenih vzvišenih misli, nič ideala. Misli samo na materialne potrebe — od ure do ure, od dneva do dneva. Tak človek je bolj, podoben živali!"

· Moramo se zato truditi, da tej deželi doprinesemo ne samo nekaj materialnega, ampak tudi nekaj duhovnega. Od nas odvisi, če bodo nekoč naši otroci zmožni nekaj velikega: združiti dve kulturi, graditi, zboljšati in preurediti, da bodo njihovi otroci na boljšem kot smo bili mi in na boljšem kot so oni bili. — Tako so rasle Združene Države Amerike in postale to, kar danes so. Tudi iz preteklosti Avstralije vemo, da so prav one družinske grupe, ki so ohranile svoje šege, tudi največ doprinesle novi deželi, da je današnje avstralsko življenje res demokratično in osnovano na kriščanskih načelih!

ZA SLOVENSKI DOM v MELBOURNU

(Dopis)

Dne 15. nov. 1959 so zborovali darovalci za Slov. dom. Ob zaključku nabiralne akcije so želeli pregledati dosežene uspehe in odgovoriti na vprašanje: Kaj pa odslej?

Zborovanje je odprl g. Košir, vodil g. Oppelt Poročilo je podal g. Lauko. Finančni uspeh nabiralne akcije od 22-11-57 do tega dne je bil:

Slov Klub Melb. prispeval.....	1301-14-11
Hranilniki	133-19- 7
Poedinci	1570- 0 8
Bančne obresti	44- 6- 6

Skupno 3050- 1- 8

G. Lauko je povedal, da so si zaupniki ogledali že več poslopij, niso pa imeli pooblastila, da bi sklenili kupčijo, ker jim je poverjena le naloga, da zbirajo in čuvajo denar.

Poročilo zaupnikov (Trustees) je podal g. Hartman. Nato so dosedanji zaupniki dobili razrešnico od dolžnosti.

G. Oppelt je razložil pomen pravne listine (Memorandum of Appointment), po kateri se bodo morali ravnati bodoči zaupniki. Tudi se je dotaknil vprašanja bodočega Doma. Sprva bo verjetno skromen, pozneje bo rasel. Služil naj bi le socialnim in kulturnim potrebam Slovencev. Novi zaupniki naj bodo pooblaščen, da poiščejo primerno poslopje, uprava naj bo na skrbi SKM, dokler se njegov namen sklada z nameni Doma.

Volitev novih zaupnikov je bila naslednja točka. Izvoljeni so bili: F. Benko, M. Hartman, M. Lauko, M. Oppelt in J. Skraba. Izvoljeni so bili doživljenjsko.

Ob zaključku se je g. Oppelt iskreno zahvalil prejšnjim zaupnikom za ves trud, v imenu novih pa za izkazano zaupanje. Prosil je vse pričujoče, naj še v bodoče podpirajo to veliko slovensko zadevo, da bo tudi v Avstraliji kmalu stal spomenik slovenskemu izseljencu ter njegovi ljubezni do slovenske besede.

SLOVENIJA, KOT JO JE POKAZAL
ROYAL SHOV V MELBOURNU

(Foto Nikolič)

ISKRENE ČESTITKE

ob peti obletnici rojstva

SLOVENSKEGA KLUBA MELBOURNE

(19. decembra 1959)

Na mnoga mnoga uspešna leta!

“MISLI”

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE TER SREČNO, USPEHOV POLNO NOVO LETO ŽELI VSEM ČLANOM, ČLANICAM IN PRIJATELJEM TER OSTALIM ROJAKOM SIROM AVSTRALIJE

Društvo “PLANINKA”, Brisbane

LETO UPANJA ZANJE — O BOŽIČU TUDI MI MISLIMO NANJE!

★

Skupina taboriščnih otrok, ki so bili rojeni v kampu in niso še videli zunanjega sveta. Na tisoče in tisoče jih je. Tudi ti in taki naj bi v teku leta 1960 našli drugo streho, drugo družbo, drugo življenje.

Beguncem posvečeno leto

OSEMNAJST MESECEV JE DOLGO "begunsko leto" — če je ta izraz primerna prevedba v naš jezik uradnega naziva: WORLD REFUGEE YEAR. To pomeni, da naj se ves svet v tem letu zavzame za begunce in jim skuša po najboljših močeh pomagati.

Zamisel "begunskega leta" je uresničil dobrodelní odsek organizacije Združenih Narodov (UN) s pozivom na ves svet, naj se pridruži in premišli, kako bi se dalo rešiti nesrečno begunsko vprašanje, ki je že desetletja kakor velika gnojna rana na telesu svetovne človeške družbe.

Osemnajst mesecev dolgo naj bo to leto, ne samo dvanajst. Začelo se je z julijem 1959, zaključilo naj se z 31. decembrom 1960. Doslej so bile le bolj priprave, resno delo naj se začne z letom 1960.

Avstralija prispeva pol milijona tuntov

Avstralska federalna vlada je svojo deželo takoj vključila v napore begunskega leta. Sama je dala na razpolago £ 50,000, obenem pa pozvala avstralsko javnost, naj iz privatnih in javnih zalog dodá £ 450,000, da bo skupna vsota pol milijona.

Prav tako so se odzvale že tudi razne druge države po svetu — razen tistih, ki imajo komunistične vlade — z darovi iz svojih blagajn in s pozivi na javnost, naj spravi skupaj v ta namen kolikor mogoče visoke vsote.

Ni dvoma, da bo odziv dosti močan in organizacije, ki se bavijo z begunci, bodo mogle razpolagati z mnogimi milijoni.

Druge dežele bodo sledile, v kolikor še niso, temu zgledu.

★

Skupina mladih fantov, ki životarijo v begunskem taborišču. Zakaj jih ne pošljejo kam naprej? Razlogi so različni. Mnogi so se tako vdali v okoliščine, da se vobče ne zanimajo za izselitev. Pri zasliševanjih se vedejo tako zanikrno, da se jih vsaka dežela boji izvabiti v svoje meje. Za tako imajo zdaj v načrtu posebne tečaje in celo redne šole, da se bodo česa izučili in izkopali iz "taboriščne psihoze."

Koliko je še beguncev?

Glavni tajnik Združenih Narodov, Hammar-skjold, je v svojem proglasu navedel število — 15 milijonov! Všteti so Azijci in Evropci, ki ne živijo v begunskih taboriščih, vendar so **pribežali** tja, kjer so zdaj.

V raznih taboriščih širom po Evropi so imeli spomladi 1959 zapisanih 25.500 beguncev. Število so povzeli iz knjig visokega komisarja, ki mu je v imenu UN poverjena naloga, da skrbi za begunce. Od tedaj se jih je nekaj tisočev izselilo preko morja, toda na njihovo mesto so prišli drugi iz za železnega zastora. V primeri s 15 milijoni je to gola malenkost. Vendar — skupno trpljenje 25 tisočev je že kar morje trpljenja.

Res — prav vsi ne trpe v pravem pomenu besede. Morda je med njimi večina takih, ki niso prehudo lačni, niso goli, niso bolni. Ali že sama misel in zavest, da so še vedno samo "begunci", brez državljanstva, brez pravega upanja na kakšno "novo domovino", izkoreninjeni, v stran porinjeni — že samo v tej zavesti je dobršna mera trpljenja, duševnega, če ne telesnega. In obenem velika nevarnost, da bodo izgubili zaupanje vase, v sočloveka, v svet, celó v Boga. Ali je treba večjega trpljenja kot spoznanje: zavržek sem, zavržek ostanem...

Med njimi so slabi ljudje!

Brez dvoma je to res. Morda pa niso bili slabi že od prve ure begunstva. Morda jih je pokvarilo življenje v kampih. Morda pa še niso tako slabi, da bi se ne mogli popraviti, če bi prišli v drugače ne razmere, v novo okolico, do novih možnosti.

So med njimi taki, ki jih tudi nove razmere ne bodo več popravile. Ali naj ostanejo obsojeni? Ali ne zaslužijo prav nikakega upoštevanja? Ali nima svet druge poti zanje, kot da morajo segniti v kampih? Saj je povsod, ne samo med begunci, nekaj — preveč! — slabih ljudi, pa zato njihov sočlovek še ni odvezan od dobredelja zanje.

Pa je med begunci po taboriščih tudi dosti dobrih ljudi. Niso vsi na novo pribežali, da bi se o njih ne moglo povedati, če so "politični" ali "ekonomski" begunci. Dolga vrsta jih je, ki že po 10 let in več "uživajo" taboriščno svobodo. Mnogo je med njimi družin z otroki, pa iz enega ali drugega razloga ne morejo preko morja. Mnogo je starih, mnogo bolnih — telesno ali duševno, pa jih nihče ne mara, morajo gniti v kampih. So tudi taki, ki so se v teku let nalezli "taboriščne psihoze" in izgubili vso prizadevnost. Ne upajo si sprejeti ponudbo, da bi se nekam izselili, boje se živeti na svojo roko, odklanjajo izselitev.

Stara žena, ki je poleg tega tudi nadložna. Uradna "svetovalka" jo je obiskala, ki s pomočjo organizacije skuša najti zanj izhod iz žalostnega položaja. Kje jo bodo sprejeli? Pa je tudi takih še jako dosti po begunskih taboriščih.

Kaj je namen begunskega leta?

Odgovorni krogi navajajo v odgovor na to vprašanje na kratko: IZPRAZNITI BEGUNSKA TABORIŠČA!

Način je dvojen: beguncem naj se odpre pot čez morje v razne dežele na zahodni polobli zemlje, v kolikor pa to ni mogoče, naj se jim omogoči v deželah, kjer zdaj životarijo po kampih, življenje izven taborišč. To pa tako, da bodo živel svobodno in si sami zaslužili vsakdanji kruh, kakor ondotni domačini. Če so pa za kaj takega nezmožni, naj jih podpira organizacija, toda izven taborišč.

Konec str. 20

TONČEK IZ POTOKA

Povest

Spisal p. Bazilij

Barčica po morju plava

DOPOLDNE JE ŠE TU PA TAM pokukalo sonce izza nizkih oblakov, ki nikoli ne obetajo nič dobrega. Po kosilu pa se je začelo nad stiškimi kotom gromaditi.

“Nevihta bo”, je dejal Matevž, ki je odložil žlico in pogledal skozi okno. Tudi drugi so jenjali strgati po prazni skledi, v kateri so se še pred nekaj minutami tresli ajdovi žganci. Marijana je sledila z očmi bratrančevemu pogledu in vzdihnila: “Bog ne daj! Potem moram takoj domov!”

“No, no! Saj ni tako hudo. Le naj se izlije. Do mraka boš po suhem v Potoku,” se je nasmejal Matevž njenemu zaskrbljenemu obrazu.

Marijana je že precej časa omožena v Potoku. Od takrat, ko so prodali domačijo na Krki in so se morali vsi Anžičevi otroci razteptati po svetu. Gostilna jim ni prinesla sreče, dasi je stala ob cerkvi in imela zato vedno dosti pivcev. Jože in Jera sta šla v Ljubljano k stricu in pozneje je prišla za njimi še Franca. Janez je po odsluženih vojaki ostal v Zagrebu jetniški paznik, Franca pa se je odpravil za kruhom preko morja. Le Marijana je ostala v bližini doma. Vzela je Pintarčkovega Miho, ki je že nekaj let sam gospodaril. Grunt ni bil majhen, pa tudi mlin je dobro nesel. In kar je glavno: pri vsem tem je na domačiji v Potoku gospodovala sreča, ki je več kot zemlja in denar. Marijana res ni prinesla mnogo dote k hiši, pač pa zlato srce in pridne roke, ki niso rade mirovale. Križ v bogkovem kotu nad javorjevo mizo in molek na kavlju ob peči sta pomagala, kadar so omagovale.

Vedno je šla Marijana nerada zdoma in še k bratrancu Matevžu na Poberetovo domačijo se je navadno prikazala le kako nedeljo po maši. Iz trgovine ji vse znosijo otroci. Najstarejši, dvojčici, Micka in Franca, sta kaj pripravni. Devetletni Janez pa je bolj muhast. Ančka že hodi v šolo, dočim je Ivanka šele v četrtem letu. Od lanskega novembra pa zopet veka v Potoku. Kar dva se oglašata izpod rdeče odeje: Nežika cvili, kot bi miški stopil na repek, Tonček pa ima ihtav, fantovski jok. In vedno pojeta skupaj v široki zibki...

Tako rada pripoveduje Pintarčkova mati o svojih otrocih. V Potoku je samota in nima nikogar, da bi jo poslušal. Sem in tja se oglasi v hi-

ši potovka; drugače vsak zavije v mlin k očetu, mati pa sameva. Zato je takrat bolj zgovorna, ko sedi za Matevževo mizo. Pri notarju je že pred poldnevom vse opravila; klicali so jo bili zaradi testamenta tete Jere, ki je pred dobrim mesecem umrla na Muljavi.

Med molitvijo po jedi so zaškripala vrata in skozi dimnik je zatulilo, da se sam Bog usmili. In potem se je zablistalo, nato pa zabobnelo, da je v rebri za hišo votlo odjeknilo. In še in še... Dež je začel z novo močjo biti po oknih.

“Da vsaj toča ne bi začela!”

No, ljubi Bog je tistikrat Dolenjski prizanesel. Saj je bilo dežja, ki je ves teden polagoma močil, prevelika mera.

“Kot bi se oblak utrgal,” je Marijana zopet zaskrbljeno pogledala skozi mokra stekla v oknu. Spomnila se je svojega drobiža. Danes kuha Micka, ki se kaj rada vrtili okrog peči. No, lačni niso. Tudi najmlajšima dvema je Micka postregla z mlekom, kakor ji je naročila. Toda zdaj gotovo že vsi težko čakajo, da se na ovinku izza zelenja prikaže materina bela naglavna ruta. Ona mora pa v Stični čakati, da se izlije...

Najrajši bi jo ubrala v dež. Pa je bratranec Matevž pribil, kot bi bil njen oče: “Nikamor ne pojdeš v to močo! Eno roč bodo že opravili brez tebe. In da si pri nas, tako vedo.”

★

Kakšno je bilo tisto popoldne šele v Potoku!

“Saj nam bo mlin odneslo!” je majal z glavo pol za šalo pol zares Miha.

Že dolgo ni ustavil mlinskih kamnov zaradi preobilice vode. Lani so dolgo stali, ker je bila suša. A danes je že ob petih jenjalo ropotati v mlinu. Mlinar, ki je odmaknil korito iznad kolesa, je ves moker prišel v hišo.

“Presneta voda! Kolo mi je polomila”, je povedal stari materi, ki je z rožnim vencem v roki vsa upognjena sedela ob peči in gonila zibelko z najmlajšima. Izpod pisanordeče odeje sta pa gledali dve drobni glavici: težko bi ločil, kateri je fantek...

"Povodni mož nagaja..." se je Miha med smehom sklonil nad njiju in jima ponagajal s prstom: "Bu, bu bu..."

Obe glavici hkratu sta se zgenili in raztegnili v smeh, po katerem si takoj ločil Nežiko od Tončka. Nato je zibka znova stekla.

Lepa je njena pesem! "Tok — tok! Življenje, življenje..." poje zibka Tončku in Nežici. Lepo barvana je, okrašena z rdečimi srčki in pisanim cvetjem. Na srčasti prednji stranici ima pod letnico 1858, ko je prvič stekla, izrezljan nov datum: 4. listopada 1869. Sam oče Miha jo je prinesel iz podstrehe namesto ožje, ki je bila pripravljena zibati en sami živ štrukelj. Ta je pa široka.

"Ata, kdaj pridejo mama?" je vprašala Ančka s peči.

"Če ne jenja dež, stric Matevž ne bo pustil mame domov", je povedal oče.

V hišo je prišel hlapec Martinek in sedel k peči, da bi se posušil. Janez je bil koj pri njem, da bi mu kaj novega povedal, pa se mu danes še govoriti ni ljubilo. "Kmalu opravina v hlevu, potem grem spat", je leno povedal.

"Če se boš ponoči kaj zbudil, poglej ven, kako je z vodo", mu je naročil Miha.

Micka in Francka sta spravili otroke spat. Ivanka je še nekaj časa med jokom klicala mamo, Tončkova in Nežikina zibka pa je že dolgo mirovala pred pečjo.

Oče je še enkrat pogledal v mlin. Voda je drla in šumela, kot bi bil mlin ogromen čebelni panj. Saj je potok drl v korito visoko preko grabljic in trhle zatvornice. Miha je gledal po črnem nebu, ki ga je od časa do časa razsvetlil blisk. "Menda bo kmalu pojenjalo. Potem bo do polnoči voda še malo narasla, zjutraj pa bo prišla Marijana že po suhem čez mostič..." je ugotovil.

Končno je tudi v izbi ugasnila petrolejka. Vso domačijo v Potoku je objel spokojni mir, čeprav je okrog nje divjalo kot v peklu.

Oče Miha je spal kot ubit. Grom mu ni bil tuj, da bi ga motil pri počitku. Pač pa ga je zbudil zategnjen lajež hišnega psa.

"Nič več ne lije, hvala Bogu! Koliko je že neli ura?" je pomislil.

Lajež je zbudil tudi staro mater, ki je ležala v kamri. Zakašljala je, čez nekaj časa je pa zaslišal Miha njen pritajeni krik: "Ježeš Marija, voda!"

Skočil je pokonci in obstal pri postelji — skoraj do kolena v mrzli vodi! Pljuskala je ob stene in klopotala kot pod mlinskim kolesom, ko se nagnejo predali in pada iz njih.

Voda, voda!... No, saj je ne doživlja prvič in ve, da ni nevarno, ker je neurja konec in dež je

že nehal. Toda v trenutku mu je pohitela misel v hišo, kjer stoji ob peči zibelka s Tončkom in Nežico...

"O Bog! Naša Tonček in Nežica!"

Saj drugi so na varnem. Janez spi na peči, dekleta na izbi. Toda najmlajša... Da smo nanja tako pozabili!...

Kakor burja je skočil v hišo in obstal. A le za hip, da se je privadil temi. Nato je zabredel proti peči, da je voda še hitreje zavalovila po sobi in pljuskala ob stene.

"Kje je zibka?" je skoraj zarjul in se sklonil prav do vode, kajti zibelke ni bilo več pri klopi ob peči...

Takrat je odprla stara mati vrata iz kamre in z lučjo v roki stopila na prag. Tudi njo je dvignila iz postelje skrb za otroka.

Zagledala sta zibel v kotu ob mizi: voda jo je dvignila z mesta ob peči in jo prijetno zibala nad rahlimi valčki ter trkala z njo ob steno. V njej sta pa mirno spančkala Tonček in Nežica ter nista nisti slutila, da jadrata po morju. "Bodsigavedi, kje sta potovala po zlati deželi sanj..."

Z veselim vzklikom je bil Miha takoj pri "ladjici". Dvignil jo je v svoje krepke roke, jo zaužekal v naročju, nato pa postavil na mizo in dolgo poljubljal drobni glavici z zaprtimi očki.

"Bog bodi zahvaljen in Devica Marija..." je skoraj jokal od veselja. Potem je svojima najmlajšima napravil na čelo križ. — — —

Drugi dan je voda upadla. Zadnja luža je odtekla iz hiše skozi luknjo v steni, ki jo je prav v ta namen napravil nekoč stari oče ter je bila sicer zabita z lesenim klinom.

V mlinu so spet zaropotali kamni in udarile stope. V hiši pa se je "tok — tok" Tončkove in Nežičine "ladjice" kosal s tiktakanjem ure.

(Nadaljevanje pride.)

ZBORNİK — KOLEDAR SVOBODNE SLOVENIJE

je na potovanju iz Argentine
Pišejo: Zelo zajetna in zanimiva knjiga

NAROČAJTE GA TAKOJ

Cena: s poštnino 24 šilingov.

Naročila sprejemata:

P. Bernard, 66 Gordon St., Paddington, NSW.

P. Bazilij, 19 A'Beckett St., Kew, Vic.

Upamo, da ga homo imeli hitro po novem letu.

Oboje se je že začelo.

Dežele odpirajo vrata beguncem vsaj nekoliko bolj na široko — tudi stare in bolne in pohabljenе uvažajo že tudi v Avstralijo. Na drugi strani pa "taboriščne" dežele napravljajo prostor beguncem zunaj "med ljudmi".

En primer: Taborišče "Kallithea" pri Atenah na Grškem so že izpraznili. Okoli 3,000 bolj ali manj nadložnih beguncev so porazdelili po deželi pomešano med domače prebivalstvo. Vzdrževali in podpirali jih bodo z denarjem, nabranim v okvirju "begunskega leta".

Koliko jih pride v Avstralijo?

To še ni dognano. Navajajo različne številke. Nekje je bilo čitati, da kar 40,000. Toda številka je večja kot celotno število beguncev v evropskih taboriščih, ki naj bi bila nekaj nad 25,000. Vendar moramo vedeti, da so tisoči beguncev tudi izven taborišč. Če bi se ti izselili, bi njihovo mesto mogli zavzeti "taboriščniki".

Beremo tudi, da je Avstralija odprla vrata 60 družinam, ki zavoljo bolezni ali pohabljenosti vsaj enega člana doslej niso mogle nikamor čez morje. Poudarjajo pa, da je to šele začetek.

Podoba je, da begunsko leto trenutno še ni pokazalo otipljivega uspeha, kar zadeva vseljavanje v Avstralijo. Je pač Avstralija na stečaj odprla vrata naseljencem, ki niso begunci. Ne prezirimo pa, da ima "begunsko leto" še celih 12. mesecev — vse leto 1960 — pa še poznejše podaljšanje ni izključeno. V tem času se uspehi še lahko pokažejo — otipljivi in celo — "občutljivi".

Pismo slovenskega begunca

Syros, 25.XI.1959.

Spoštovani p. urednik: —

Vaše pismo sem prejel in ga bil zelo vesel. Sporočam Vam, da so me premestili iz kampa Laurion pri Atenah na otok Syros. Taborišče so po večini že izpraznili. Tu sem čisto odrezan od

Konec str. 27

Slika družine brez matere v taborišču v Nemčiji. Kam naj se denejo? Kako bodo živeli? Pa je podobnih družin celo število. V načrtu je, da jim organizacija zgradi hiše in jih podpre z denarjem "begunskega leta".

Pri Potomcih "Usmijenega Samarijana,"

Lojze Ambrožič

NA STUDIJSKEM POTOVANJU SIROM PO PALESTINI smo se ustavili tudi v mestu NABLUS, kakih 45 km severno od Jeruzalema. Ogleдали smo si ostanke nekdanjih Samarijanov, ki so nam znani iz evangelijev. Zakaj pravim, da smo si ogledali "ostanke", povem pozneje.

Iz evangelija poznamo najbolj tistega "usmiljenega Samarijana", ki je v Jezusovi priliki obvezal rane popotniku, ki je padel med razbojnike. Poznamo tudi Jezusovo srečanje in razgovor s Samarijanko ob Jakobovem studencu. Spominjamo se, da Samarijani svojega Boga niso hoteli prihajati molit v Jeruzalem, ampak so ga častili na Gori Garizim. Sploh so si bili z Judi zelo navzkriž.

Potomci Samarijanov iz Jezusovih časov so me zanimali. V Nablusu imajo shodnico in razkazal nam jo je sam veliki duhovnik njihove vere. Podobna je judovski sinagogi. Največja njena dragocenost je star rokopis sv. pisma, ki ga hranijo v njej in jim služi pri božjih službah. Samarijani trdijo, da je rokopis še izpod Mozesove roke, znanstveniki so pa dognali, da je star dobrih 800 let. Je pa zelo točna kopija starejših rokopisov in to mu daje veljavo.

Bakšiš, bakšiš

Še preden smo prišli do shodnice, se je zbrala okoli nas gruča otrok in vpila: Bakšiš, bakšiš! Tega smo bili že vajeni, pa si nismo gnali k srcu. Ko smo pa stopili iz shodnice, nas je obstopila že cela množica, tudi odrasli so bili med njimi in se vedli kakor otroci. Drug za drugim so delali vtis, da jim "nekoliko manjka", oziroma kar precej. Pojasnilo nam je prišlo kaj kmalu. Zvedeli smo, da se Samarijani poročajo samo med seboj in so si vsi v ožji zlahti. In to že skozi vsa stoletja do danes! Nekoč jih je vsaj bilo prilično lepo število, danes jih je pa še reci in piši — v Nablusu 212, v Tell Avivu pa 128. Kaj naj torej rečem o njih drugega kot — ostanke?

Že s tega vidika so današnji Samarijani zanimivi, v nekaterih rečeh pa tudi občudovanja vredni. Silno vestno se drže podedovanih običajev, ki so kajpada tesno povezani z njihovo vero. Do pičice natančno še danes praznujejo svojo soboto in Bog ne daj, da bi kdo prelomil postavbo glede uživanje mesa! Ko je bilo med vojno meso racionalirano in so ga delile oblasti tako, da je veljalo Samarijanom za "nečisto", se ga sploh noben Samarijan ni pritaknil, vsaj ne med onimi v Tell Avivu.

Kako dolgo se bodo ti "ostanki" še držali? Dolgi dve tisočletji so se držali pod Rimljani, Bizantinci, Arabci, Turki, križarji itd. Dokazali so svojo žilavost, pa vsaka odpornost ima svoje meje. Tako majhno število in umska zaostalost zaradi medsebojnih ženitev jim verjetno trobentata svoj Memento mori. Ne le poedincem kot Prešernov sonet nam vsem, ampak tudi kot celoti.

Kako se preživljajo, kako sploh žive?

Socialno so popolnoma osamljeni, stisnjeni med Jude in mohamedanske Arabce. Gospodarsko jim največ pomagajo turisti. V načrtu imajo novo šolo za svojo otročad, darove nabirajo med turisti. Prodajajo razne spominke in tri brošure, ki jih je napisal njihov veliki duhovnik Amran Išak. Opisujejo zgodovino Samarijanov in dokazujejo, da je gora Garizim še danes edino pravo svetišče edinega Boga...

Velikonočna pojedina

Vsako leto praznujejo svojo veliko noč na tej gori. Seveda njihova velika noč pomeni samo odhod Izraelcev iz Egipta. Nekdanjega templja na gori že davno ni več. Pod milim nebom opravljajo svoje molitve, mladi fantje pa zakoljejo in spečejo jagnje. Ko je pojedina pripravljena, se vsa "cerkvena občina" poželjivo vrže na delo in jo kaj hitro pospravi. Ljudje, ki so tako "požrtijo" sami videli, so mi pravili, da se Evropejcu ob tistih prizorih obrača želodec.

Toda ne bilo bi prav, če bi Samarijane sodili zgolj s svojih vidikov. Ljudje na vzhodu se zmerom obnašajo, kakor da bi se bali: zdaj zdaj bo zmanjkalo! Česa? Vsega: prostora, časa, predmetov v trgovinah, jedi.

Oddahnil sem se, ko smo se po kratkem ogledovanju Samarijanov in njihovih znamenitosti iztrgali otrokom, ženskam in moškimi, ki so silili v nas za "bakšiš". Posebno rad sem se izognil mlademu fantu, ki je bil očitno slaboumen in nam je s palico grozil, ko ni dobil bakšiša. Zdel se je kar resno nevaren. Če bi bil dobil bakšiš, bi drugi brez dvoma tako pritisnili na nas, da bi nam bila zaprta pot v zavetje — avtobusa.

Taki so torej potomci našega ljubega "usmiljenega Samarijana", ki nam je v Jezusovi priliki prirasel k srcu. Prav rad zbežiš od njih, kar najhitreje moreš. Vendar pa odneseš s seboj občutek, da so kljub vsemu vredni občudovanja. Kako žilavo se drže svoje vere in svojih običajev, pa jih je komaj za kapljico v morju judovstva in arabskega mohamedanstva!

Z Vseh Vetrov

OBERAMMERGAU, svetovno znana vas na Bavarskem, bo v letu 1960 spet priredil svoje slavne pasijonske igre. Letos pričakujejo najmanj pol milijona obiskovalcev, ker bo tudi svetovni evharistični kongres v Muenchenu, glavnem mestu Bavarske. Ker je za gledalce samo 5,200 sedežev, sodijo, da bo treba igrati v teku treh mesecev okoli 85 krat. Igra zahteva 125 govorečih oseb, poleg njih pa še takih, ki se samo "pokažejo". Po zaobljubi iz leta 1623 prirejajo te igre vsakih deset let. Takrat je bila v vasi huda kužna bolezen, ki je pa takoj po zaobljubi prenehala. Za letošnje igre, ki trajajo celih osem ur "na odru", se že dolgo pridno pripravljajo. Ne gre vse brez "zamere". Na primer: Dekle, ki je l. 1950 igrala Marijo Magdaleno, bi letos rada bila Marija, Jezusova Mati. Pa se je medtem preveč postarala. Hudo je to. Posebno še zato, ker se nalašč ni hotela močiti, da bi mogla igrati Mater božjo. Mor-da bo zdaj tudi za možitev — prestara. Torej so "težave" tudi pri takih svetovnih in svetih igrah, kdo bi se čudil, če kakšni TRIJE VAŠKI SVETNIKI dožive, kot bi rekel Nemeč: Eine schwere Geburt. Še nekaj je vredno povedati. Amerikanci bi radi igre vzeli na film in jih kazali v kino dvoranah. Pa je vaški odbor odklonil, čeprav so Amerikanci ponujali milijon dolarjev. Odgovor je bit: Mi igrano iz pobožnosti, ne zaradi denarja.

AMERIŠKI JUDJE imajo poseben odbor, ki prodaja bonde v prid judovski državi Izraeli. Za reklamo vsako leto izvolijo kakega Amerikanca, ki mu dajo naslov: The man of the year. Navadno je seveda kak Jud. Zdaj so pa izvolili čikaškega pomožnega katoliškega škofa Bernarda Sheila. Tako so njegove zasluge na vzgojnem polju, med delavci in sploh v javnosti dobile priznanje celo med Judi.

OBLETNICO KRONANJA papeža Janeza XXIII. je tudi svetni, oziroma: posvetni tisk zelo častno omenjal. Deloma se je na široko razpisal o njej. In to jako spoštljivo. Zanimivo je, kako povsod primerjajo sedanjega papeža s prejšnjim — Pijem XII. in najdejo polno razlik. Sedanji je skoraj "popolnoma drugačen". Veliko reči je že prenáredil, ki bi jih pod prejšnjim nihče ne mogel, sedanji je pravi "ljudski papež", itd. Kljub temu pa nihče ne misli reči, da Pij XII. ni bil "dober" papež. Nasprotno, tako dober je bil, da ne bo dolgo, ko ga bomo častili poleg Pija X. na oltarjih. Bil je samo drugačen. Kako različni značaji so lahko svetniki! Kako različnih značajev

se poslužuje Bog pri vodstvu svoje Cerkve!

DINKO BERTONCLEJ je kazal v Argentini svojim rojakom slike in baravah iz ANTARKTIKE, kjer je z argentinsko odpravo preživel "geofizično" leto. Sredi novembra je bila poslovilna prireditev zanj, ker je spet odpotoval v ledeno deželo. To je tisti Dinko, ki pričujoča številka MISLI prinaša na drugem mestu poročilo o njegovi knjigi o Himalaji pod naslovom: DHAULAGIRI. Tudi argentinski ZBORNIK KOLEDAR za leto 1960 prinaša zanimive reči izpod Dinkovega peresa.

PO SMRTI ŠKOFA ROŽMANA je v ZDA brez dvoma najbolj veljaven slovenski duhovnik mons. John Oman v Clevelandu, pri katerem je rajni škof užival gostoljubnost, odkar je živel v Ameriki. Mons. Oman je še aktiven župnik, leta so se mu pa nabrala do števila 80 in že malo čez. Dolga desetletja je prispeval v Ameriško Domovino svoje tedenske "Newburške novice". Bilo je nekaj takega kot v naših MISLIH "P. Bazil Tipka". Tisoči in tisoči so jih z užitkom brali. V teku let je že večkrat poskusil s tem prenehati, pa so ga zmerom spet "nagnali", da se je dal pregovoriti. V oktobrski številki (23. okt.) 1959 se je pa končno (?) poslovil z naslednjimi besedami: "**Po petdesetih letih pisanja** sem se odločil, naj bodo današnje "Newburške novice" zadnje. Ne gre več tako, kot je šlo včasih". — Bomo videli, kaj bodo naročniki "Domovine" zdaj rekli...

"JESENSKO PISMO" je napisal pisatelj Mauser v "Ameriško domovino". En odstavek se glasi: "V lepo skupnost nas lahko spet poveže Mohorjeva družba. Njene knjige bodo v nas zbudile star spomin. Doma smo knjige Mohorjeve vedno imeli. Slovenci naj bi se vrnili k Mohorjevi, njenim Koledarjem in njenim Večernicam. Na ta način bi se zvezali za stoletje nazaj z našimi starimi in spet bi bili ena velika slovenska družina. Na tujem sicer, toda bila bi lepa družina. Ne pozabite v tej jeseni na Mohorjevo!"

KAREL MAUSER PRAVI tudi tako: "Bog požegna ples tistemu, ki misli, da brez njega ne more živeti. Pa da bi vsi tisti, ki so za ples navdušeni, imeli navdušenje tudi za petje in za knjigo! Ples našega ljudstva ne bo rešil in mu narodnega življenja niti za uro ne bo podaljšal. Živel bo pa narod, če bo ljubil igro, petje in knjigo. Živel bo narod, ki se bo v obilju spominjal tudi hudega in ga bo prestano hudo znova opominjalo, da za hudo nikoli niso vrata zaprta."

TOVARIŠ HRUŠČEV se je, kot poročajo iz Amerike, tudi med razgovori z Eisenhowerjem na štiri oči strašno razburil in je začel kričati. Ike je stisnil ustnice, nekaj časa gledal tovariša, potem je vstal in šel iz sobe. Svojim spremljevalcem je rekel: Pustite ga, da se mu jeza poleže, potem me pokličite nazaj. V 10 minutah se je Hruščev pomiril, Ike se je vrnil, pa sta naprej govorila. Dober "nauk" je tovarišu baje tako pomagal, da je celo prosil "za zamero".

ANGLEŠČINA JE OVIRA v osnovnih šolah — v New Yorku! Oblasti so dognale, da 125.000 učencev ne razume, kaj jim učitelj pripoveduje. Posebno velja to za otroke Portorikancev, ki so se v silnem številu naselili v New Yorku. Oblasti so mislile na "dvojezično" šolo (Koroška nam prihaja v spomin!), pa so otroci po ogromnem mestu preveč razkropljeni. Nato so posegli po drugem sredstvu: Najemajo za učitelje Portorikance. Hm! Slovenski otroci pa tudi v New Yorku "poberejo" angleščino v dveh mesecih, da jih ne ločiš več od pristnih Newyorčanov. Na žalost pa slovenščino skoraj tako hitro pozabljajo, kot hitro pobirajo angleščino. Ni dobro, kalí, če je človek preveč — talentiran...

TITU JE DOLGČAS doma, ko vsi drugi "veliki" potujejo; Hruščev, Ike, De Gaulle, Adenauer ... brez konca. Tito je kar verjel, da bo smel v Ameriko pogledat, ko mu je Hruščev izpraznil ZDA. Ni se posrečilo. Takoj so se pojavili glasovi, da pojde namesto v Washingtonu — v Moskvo. Pa je tudi to potihnilo. Zdaj beremo, da se mu obračajo oči proti Afriki. Če ne bo doli — prevroče? Sploh gospod maršal nima velike sreče zadnje čase. Nedavno je na velikem zborovanju čestital Nehruju, da tako mirno prenaša tečnosti rdečih Kitajcev in ne misli na oboroženo obrambo. Takoj drugi dan je Nehru zagrozil, da bo Indija branila vsako ped svojega ozemlja tudi z vojaško silo, če treba. Težko je možu maršalskega kalibra čepeti doma in še teže: držati jezik za zobmi.

EISENHAWERJA SO KOMUNISTI ob prihodu v Italijo ta mesec "iskreno" pozdravljali. Ko je bil pred leti v Rimu, so vseprek vpili: Ike, go home! Ta sprememba je bila Iku neprijetna in je omenil predsedniku Gronchiju: Kaj pa vaši komunisti, zakaj so zdaj tako navdušeni zame? Gronchi se je nasmejal in rekel: Na to pa ne morem odgovoriti — brez ciganke.

NOVI PAPEŽEV DELEGAT v Avstraliji, ki ima priti za odišlim nadškofom Carbonijem, je Belgijec, nadškof Maks Fuerstenberg. Doslej je

zastopal sv. Očeta na Japonskem. Časopisi ne pozabljajo pristaviti, da je je to prvi naš apostolski delegat, ki ni Italijai. Doslej jih je bilo šest tu v taki službi. Prvega je poslal v Avstralijo sv. Pij X. leta 1914.

UTRJEVAT PRIJATELJSTVO med Ameriko in svetom je odšel ameriški predsednik Eisenhower prve dni decembra. V 19 dneh ima obiskati 11 držav na treh kontinentih: V Evropi, Aziji in Afriki. Tik pred Božičem ima biti spet doma. Upajmo, da pojde vse po sreči in bo služilo svetovnemu miru. Med drugimi nameni, ki so pogonli moža po svetu, je tudi ta: Pokazati in dokazati, da ni samo Hruščev tisti, ki zna biti "lušten in fleten", kadar pride med ljudi. Lušten in fleten, dokler mu kdo ne stopi na kurje oko. Ike menda nima toliko kurjih očes...

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

Poroke

Iz Wollongonga sta prišla pred oltar v Paddingtonu Prekmurca Alojzij Sinko in Terezija Vučko. Poročne obrede je opravil dr. I. Mikula dne 31. okt.

V Fairfieldu dve slov. poroki na božično vigilijo:

Janez Mivec iz Cerknice in Marija Ponikvar iz Gornjega Jezera pri Cerknici.

Alojzij Stražiščan iz Begunj pri Cerknici in Majda Pajenk iz Ljubljane.

Vsem novim poročencem prirčne čestitke in zvrhano mero dobrin želja!

Krsti

V Paddingtonu sta poslala h krstu v St. Francis cerkev svojega novorojenca zakonca Henrik Juriševič in Ivanka, r. Rojc, ki sta šele nedavno prispela v Avstralijo. Tudi sinček je dobil ime Henrik.

Iz Marrickvilla so prinesli v isto cerkev h krstu krepko deklico, ki je dobila ime Anica. Njeni starši so Franc Kanjc in Ivanka, r. Trebec. To je bilo 14. nov.

V Bankstownu so krstili prvorojenca družine. Franc Mirnik in Danica, r. Plazer. Sinček je dobil ime Robert Frank. Bilo je 22. nov.

V Riverstonu se je priselil prvorojenec k zakoncema: Hinko Hafner in Kristina, r. Čepin. Pri krstu dne 29. nov. je dobil ime Robert Henrik.

Iz Woollahre sta poslala isti dan h krstu v Paddington prvorojenko zakonea Ivan Miklavec in Ana, r. Petrač. Hčerki sta dala ime Susie.

Vsem novim kristjanom mnogo sreče na življenjsko pot!

KOTIČEK NAŠIH MALIH

Gornja slika

Predstavlja že znane nam tri sestrice Filipčičeve v Blacktownu: Slavico (v sredi), Marijo Kristino in Avico. V soboto 5. dec. so prišle v Slovenski dom, se poklonile Miklavžu in mu zapelle. Seveda je bil z njimi tudi Slavko, na sliki ga pa ni.

Miklavža so prišli obiskat tudi drugi otroci s svojimi manicami: Hrastovi, Mandičevi, Sedmakovi, Babičevi, Slavčevi..., več imen si pa Kotičkar ni zapomnil. Še drugi bi bili prišli, pa je je bil tisto popoldne hud naliv in treskalo je. Bo pa prihodnje leto lepše vreme, če Bog dá.

S o n č e k

Zlati sonček, svetli sonček,
cvetolični kot bonbonček
in trebušast kot balonček
nad gorami se reži:
"Hi, hi hi — Avica še spi!"

Božji volec

Jožef je bil ubožen mizar v Nazaretu. Zdaj mu pravimo: Sveti Jožef. Pri njem je živela sveta Mati s svojim majcenim Jezuškom. Jožef je trdo delal, da je vse tri preživljal. Nekoč je toča uničila ves pridelek na polju. V Nazaretu so bili ljudje lačni. Nikogar ni bilo v Jožefovo delavnico, da bi naročil kakšno mizarско delo. Tako je tudi sveta Družina stradala.

Ko je prišlo poletje, je hodila Marija pomagat kmetom na njive. Nekaj žita je vendar dozero in Marija ga je z drugimi ženami žela. Zasluzek je bil zelo majhen, samo odpadlo klasje je smela pobirati in odnašati domov.

Ko je Marija odhajala na delo, je jemala s seboj tudi svojega Jezuščka. Takrat je bil star tri

leta. Položila ga je v senco in šla delat. Dete se je igralo, kakor je vedelo in znalo. Kraj njive je pa bila velika poljana in tam so se pasle krave.

Nekoč se je od nekod priklatil hudobec. Ko je zagledal Jezuščka, je takoj vedel, da bo otročiček zrasel v velikega moža in ljudi učil, kako morajo biti dobri in ne poslušati hudobca, ki jih zapeljuje v slabe reči. Razveselil se je in mislil, da bo lahko otročička spravil s poti in še naprej sam učil ljudi, da bodo še bolj hudobni.

Brž se je hudobec spremenil v sršena, sedel na vrat največji kravi in jo hudo pičil, da je zabilelo. Krava je dvignila glavo, zavila rep in zdivjala čez njive.

V tistem hipu je Marija pogledala kvišku in z grozo videla, da dirja krava naravnost proti Jezuščku. Zdaj zdaj bo pri njem in ga bo nabodla na roge. Marija se je zelo prestrašila in je komaj imela čas, da je s kratko molitvico prosila Boga pomoči.

Ko je bila krava že prav pri Jezuščku, je namah — izginila. Marija je prihitela k Detetu, ki se je veselo smehljalo.

"Mama, poglej, kako lepa živalca je to!"

Po ročici mu je lezla rdeča žuželka s ploščatim hrbtom. Imela je črne pike in na glavi tipalke, podobne majhnim rožičkom.

Marija je pogledala in spoznala, da take žuželke do tedaj še ni bilo na svetu. Takoj je vedela, da se je huda krava spremenila v tega majhnega "tička", ki še nima imena. Zato mu je dala ime: božji volec in tako mu ljudje še vedno pravimo. Rad pride med otroke in otroci se radi igrajo z njim.

B O Ž I Č

Ivan Burnik

Na sveti večer,
na vigilijo
pred rojstvom Gospodovim,
so mati nacvrli nam fancljev
in napekli peciva.
Potem je oče pripravil mesa
in vina za slavlje.
Potem
pohiteli smo
v oddaljeno cerkev
k polnočnici prepevat glorio
in slavit Boga.
Resnično:
Blagoslovljen je bil Božič
med njimi doma!

JUBILEJNI PROGRAM

SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Zvonimir Hribar

SLOVENSKI KULTURNIKI IN SLOVENSKI TISK po vsem svetu — razen v zasužnjeni domovini — so proslavljali letos vstop Slovenske Kulturne Akcije v PETO leto njenega delovanja.

Zdi se mi, da prav SKA na poseben način povezuje Slovence, raztresene po vseh kontinentih, v narodno skupnost. Navdaja jih s ponosom, da so Slovenci. Kot v preteklosti, tako tudi dandanes ni so v prvi vrsti politiki, ampak kulturniki tisti, ki z gojitvijo slovenske besede ohranjajo slovensko zavest in zbirajo rojake okoli bistvenega programa slovenstva: ŽIVETI IN NE UMRETI!

Vedno pogosteje čujemo, kako je slovenska beseda v domovini tlačena in jo spodrivajo iz javnega življenja. Slovenija se ne raznaroduje samo na Koroskem in Primorskem, žal, tudi v takozvani svobodni domovini. Oblasti naseljujejo v Sloveniji ljudi z juga in v mnogih krajih je slišati več tuje besede — ali vsaj glasnejše — nego domače. (Glej Pismo iz Evrope, Glas SKA, 31. maj 1959). In tudi drugače se slovenska beseda zapostavlja.

Teško je verjeti, pa vendar je res, da se morajo zavedni slovenski kulturniki doma boriti zoper zahtevo, naj se slovenščina "stopi" s srbohrvaščino v en jezik. Človek bi mislil, da so take težnje že daleč za nami, da je enkrat za vselej obveljalo načelo Prešernov, Cankarjev, in drugih naših velikánov, ki so zavrgli "ilirščino"...

Prav zato nam mora delo SKA postati še toliko bolj dragoceno in si ga moramo vzeti k srcu vsi tisti, ki hočemo ostati po duhu in jeziku — Slovenci!

SKA je last vseh Slovencev in njen uspeh odvisi od nas vseh. S podpiranjem te naše odlične ustanove bomo pomagali graditi mogočno piramido slovenske kulture v zamejstvu in dokazali, da naša leta pregnanstva niso bila brezplodna.

Vodstvo SKA se je odločilo, da za svoj petletni jubilej izda posebne knjige, ki bodo vse dotiskane še v letu 1959 in bodo dospele k nam v Avstralijo prve mesece leta 1960.

Jubilejni program SKA vsebuje naslednje publikacije:

1. ZGODOVINSKI ATLAS SLOVENSKEGA OZEMLJA. Priredil prof. R. Pavlovčič. Obsegal bo ta Atlas nad 100 zemljevidnih pregledov našega ozemlja in sprememb od naselitve do današnjih dni. Dodana bo razlaga tudi v tujih jezikih, da bomo knjigo lahko dali v roke marsikomu, ki o nas malo ve.

Misli, Januar 1960

2. SLOVENSKE EMIGRACIJSKE NOVELE. To delo bo vsebovalo črtice in povesti, ki so izšle po letu 1945 v raznih begunskih publikacijah, niso pa še zbrane v skupni knjigi. Tudi ta zamisel je brez dvoma odlična.

3. SLOVENSKA LIKOVNA UMETNOST V TUJINI. Že naslov pove, da bo knjiga imela reprezentančen značaj. Vključena bodo samo dela zrelih umetnikov — slikarjev in kiparjev — kot so: France Gorše, Bara Remec, France Ahčin, Milan Volovšek, Božidar Kramolc, Aleksa Ivanceva.

4. PETI letnik revije MEDDOBJE v štirih številkah in dveh zvezkih. Urejujeta Zorko Šimčič in Ruda Jurčec.

5. GLAS — 14 dnevno glasilo SKA.

Vodstvo SKA je ob tej priliki tudi uvedlo dvojno vrsto naročnine: "navadno" in — jubilejno. Prva znaša £ 6 za vse našete knjige. Druga £ 10 — v priznanje in pomoč SKA.

Rad bi, da bi tudi v avstralskih Slovenceh vzknila odločitev: sodelovati vsebolj odločno pri delu SKA.

Skušajmo najti med seboj Kulturni Akciji novih naročnikov. Moja posebna prošnja in poziv gre vsem kulturnim referentom slovenskih klubov v Avstraliji, ki še niso naročniki SKA. Hočete imeti slovenske knjižnice, želite gojiti slovensko besedo in kulturo med svojimi člani — NE POZABITE VČLANITI SVOJE DRUŠTVO v SKA in naročiti njene knjige!

Vsem ponovno sporočam, da lahko plačujete naročnino v poljubnih obrokih, kakor vam dopuščajo gnotne razmere. Vsa naročila sprejema in pojasnila daje:

Zvonimir Hribar
970 Curlew Cres.
Nrth Albury, N.S.W.

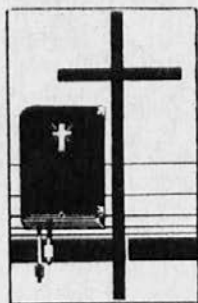
NADALJNI DAROVI ZA SKLAD MISLI

£ 8-0-0: G. Vampec;

£ 1-0-0: Frances Jaksetič, Danila Pavič, Marija Urbas, Vida Hrdlička, Stefan Močilnik, Anton Vrh, Vito Miletič, Slavka Mandič, Edvard Polajnar, Antonija Merlak, Ivan Legiša;

£ 0-10-0: Pavle Maticič, Nevenka Janžekovič, Roman Zrim, Neimen., Rudi Mavrič, Janez Ritoč, Jože Gojak, Elka Lavrenčič, Anton Pašič, Neimn., Lovro Bedek, Anton Vekar, Marija Ceiner, Angelo Bajt, Jože Tomazič, Vinko Cek, Marija Darmalin.

Prisrčna hvala, velikodušni darovalci! Omočili ste, da je pričujoča številka tako "bogata".

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne

BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ

in

SREČNO NOVO LETO

želijo vsem rojakom slovenski duhovniki

Dr. Ivan Mikula

P. Bernard Ambrožič

P. Bazilij Valentin

Melbourne

Na novo leto ne bo slovenske službe božje, pač pa v nedeljo 3. januarja (v Burnley) kot po navadi. Pred mašo spovedovanje, v soboto poprej pa spovedovanje v St. Francis cerkvi v mestu od 7 — zvečer.

St. Albans

V nedeljo 27. dec. pete litanije z blagoslovom pop. ob 5. Vabljeni tudi od drugod.

Sydney

Polnočnica na sveto noč v cerkvi sv. Patrieka. Pred njo spovedovanje od 10. naprej.

Spovedovanje v isti cerkvi tudi dopoldne (četrtek 24. dec.) od 10 — 11. Ne čakajte vsi na spoved pred polnočnico!

Slovenska služba božja v isti cerkvi tudi v nedeljo 27. dec. (četrti v mesecu) ob 10:30 — in zopet na NOVO LETO 1. jan. ob istem času.

Blacktown.

Slovenska služba božja v nedeljo 3. jan. ob 11. Pred mašo spovedanje.

Wollongong

Mesec januar 1960 ima pet nedelj. V nedeljo 31. jan. bo spet slovenska služba božja pri vas v katedrali, kakor po navadi, ob 5. pop.

Canberra

Na novo leto, 1. jan., slovenska služba božja pri vas, kakor dogovorjeno in oznanjeno ob zadnjem obisku g. dr. Mikule.

SMRTNA ŽETEV V BENEŠKI SLOVENIJI

SPET JE SEGLA NEMILA SMRT z železno roko med slovenske vrste v Benečiji in odvedla s seboj pred božji prestol enega od stebrov ondotne skromne deželice. Umrl je župnik v Lazeh (Lasiz), pošta Pulfero pri Vidmu, g. Anton Kofolj (Cuf-folo). Doživel je nekako 70 let. Bolehal je že dolgo, pa se je le držal in do nedavna po maleni opravljal svojo službo. Prve dni oktobra se je pa stara bolezen povrnila z novo silo in morali so ga spraviti v bolnišnico. Ker se pa stanje ni hotelo zboljšati, je prosil, naj ga odpeljejo nazaj, da bo doma umrl. Izdihnil je pa med potjo in sicer 13. oktobra, skrbno pripravljen in ves vdan v božjo voljo. Pogreb je imel jako veličasten, velika množica vernikov in 63 sobratov duhovnikov mu je izkazalo zadnjo čast in hvaležno pomolilo za njegov večni mir.

Rajni g. Anton je bil poln istega duha kot njegov rojak mons. Ivan Trinko, čeprav mu ni bilo

dano, da bi se tudi v javnosti tako odlično udejstvoval. Na tihem je v svoji skromnosti veliko dobrega storil za krščanski in slovenski napredek svojih rojakov. Posebno so mu bili pri srcu slovenski dijaki v semenišču, ki se šolajo za duhovniški poklic. Njegovo zvesto narodno srce je krvavelo v bojzani, da bi zmanjkalo slovenskih dušnih pastirjev tako zatirani čredici. Zelo srečen je bil letos spomladi, ko so po dolgem času spet trije mladi Slovenci zapeli prvo gloriojo med svojimi rojaki. Po dolgem času, zakaj pod fašizmom je bilo nemogoče šolati slovenske dečke. To srečo je še doživel, tedaj je pomolil s starčkom Simeonom: Zdaj, Gospod, odpusti svojega služabnika v miru! Bog je sprejel njegovo ponudbo in ga odpoklical.

Naj dobri g. Anton počiva v božjem miru in izprosi ob božjem prestolu novih dalavcev v zapuščenem vinogradu!

Prijatelj

Misli, Januar 1960

Slovenec Na Himalaji

Pavla Miladinovič

MLAD ROJAK, DINKO BERTONCEJ z Jesenic, ki se je v Argentini izkazal kot izurjen smučar in gornik, je kot član argentinske odprave plezal na himalajske vrhove. Svoje doživljaje je zapisoval v dnevnik in iz tega je nastal odličen popis v knjigi, ki nosi ime: DHAULAGIRI.

Knjiga se je rodila po Dinkovem povratku v Argentino, kjer sta jo z prijateljem in rojakom Vojkom Arkom pripravila za tisk v založništvu Slov. Kulturne Akcije v Buenos Airesu.

Obsežna knjiga (161 strani), zraven še bogato ilustrirana (en zemljevid in 59 fotografij), je jako zanimiva. Vsebina knjige je doživela dramatisacijo na tržaškem radiu v oddajah, ki so si sledile skozi tri tedne. Tržaški kritiki so knjigo zelo visoko ocenili.

Lepoto planin sem vedno občudovala — samo od daleč. Odkar se poznam, me je strah višin, do čim morje "obožavam". Zato sem to knjigo vzela v roke s precejšnjo ravnodušnostjo. No da, mora biti že precej dobra, saj jo je izdala SKA! In spisal jo je Slovenec! Seveda jo bom brala, posebnega navdušenja pa ne pričakujem...

P i s m o... s str. 20

suhe zemlje, ker je do nje 6 ur vožnje z brodom. Lepo prosim, če je mogoče dati kakšno navodilo za emigracijo.

Dve dolgi leti sem trdno upal, da se mi posreči z Vašo pomočjo priti v Avstralijo. Vse je že dobro kazalo, pa sem nenadoma dobil pismo, da sem odbit, nič več "eligible". Zakaj? Počutim se zdravega kot riba. Slišim, da so našli, da z mojo krvjo ni vse v redu. Pri tisti preiskavi so me odbili, zvedel sem seveda mnogo pozneje. Pri ponovni preiskavi je bila moja kri spet dobra, toda ko stoji zapisano, da nisem "eligible", se ne da več izbrisati. Tako se še dalje potikam po tej grški deželi kjer še Grki sami nimajo dela. Za poslanih 20 dolarjev sem dobil 600 drahem, pristrčna hvala zanje! Ljubi Bog naj Vam poplača. Kupil sem si nekaj perila, da me ni sram hoditi na zdravniške preglede. Obleke si nisem mogel kupiti, je predraga. Pri Rdečem križu dobimo vsako leto po en suknjič in še kaj, pa je včasih že tako raztrgano, da če bi stvari samo na žebelj obesil, bi ne

Misli, Januar 1960

Zmotila sem se! Rada ali nerada — postala sem navdušena!

DHALAUGIRI je pač le vse nekaj drugega kot pusto naštevanje vrhov in datumov. Že po prvih straneh se mi je ogrelo srce. Saj iz vseh listov diha iskrena izpoved gornikovega srca in vsa tista ljubezen do gor, ki sem jo šele ob branju te knjige začela razumevati.

Dinku Bertonciju so 1.1944 sovražni strelji ubili očeta. Malo manj ko leto in pol pozneje približno šestanjestletni Dinko nastopi pot begunca. V taboriščih ga je osrečevala ljubezen do gor, ko je na vrhovih avstrijskih Aip in lienških Dolomitov užil prve globoko doživete trenutke planinske sreče.

Po velikih ovinkih je prišel do tega, da je dočkal vzpon na Dhaulagiri. Kako in kaj je doživel — vzemi in beri!

Gore niso usmiljene. Tudi Dhaulagiri — eden nebotičnih himalajskih vrhov — je zahteval svoje žrtve...

Dinko Bertoncij se med srečnimi vrne domov — v Argentino pač — živ in cel. Ne pa brez vseh posledic. Tako je mogla iziti ta knjiga.

Če je v meni, ki se gorskih vrhov bojim, knjiga izzvala nezadržano zanimanje, boste drugi, ki so vam gore pri srcu, DHAULAGIRI požirali kot medeno potico za Božič! Nekaj izvodov je na razpolago pri MISLIH. Sezite po njih!

bilo za dolgo. Dela nimamo drugega kot da po 24 ur na dan "pegliamo" postelje in klopi. Kako dolgo bo to trajalo?

Če veste za kako možnost, da bi vsaj "begunsko leto" prišlo na pomoč takim kot sem jaz — pravi Usmiljeni Samarijan nam je potreben! — lepo prosim, podregajte pri kakšnih oblasteh.

Končno voščim Vam in vsem avstralskim Slovincem, med katere bi tako iz srea rad prišel, prav vesel Božič in srečno novo leto 1960!

Vaš samotni

Aljózij Komovec,

Camp Syros, Greece.

*****

POBOŽIČNA ZABAVA V SYDNEYU

Oglas na strani 32

O POSTOJNI IN POSTOJNCIH

Heda Stanojkovič

DALEČ PO SVETU SLOVI POSTOJNA. Poznana je po svoji krasni podzemeljski jami, ki jo skriva pod seboj Sovič, ponosni oča, čuvar Postojne, njene slavne jame in krasne okolice.

Postojna je lepo urejeno mesto, ima čedne ceste in ulice. V Gregorčičevem drevoredu so še do nedavna kraljevali kostanji, posajeni v Napoleonomih časih. Mesto ima tudi nekaj odličnih restavracij, barov in hotelov. Na te reči se Postojnčani posebno dobro razumejo, kakor tudi na prirejanje vrtnih veselice, tombol in podobnega. Zakaj podčrtavam to?

Postojnčani so znani tudi po svojem humorju in družabnosti, za kar jim zgoraj omenjeno dobro služi. Zvesto se drže starih pustnih navad, gimnazijskih sprejemanj, oddajanj ključev (mogoče se bo te svečanosti spomnil g. M. Kovač?) osmošolcev itd. itd.

Kdorkoli se po sreči ali nesreči preseli med Postojnčane, se bo med njimi hitro udomačil in znašel. Z njimi bo zaživel in se pomešal tudi v njihove navade in običaje. To so veseli in luštni ljudje, radi pojejo v cerkvi in izven nje.

V čast in slavo teh dobrih ljudi naj opišem od neštetihih prijetnih zgodb eno, ki bo pokazala, kako radi se Postojnčani vozijo na vrtljaku. Je popolnoam resnična, vendar ne bom navajala imen, ker so še skoraj vsi prizadeti živi in veseli — razen kadar jih davki prehudo pritiskajo...

Bilo je proti koncu avgusta, ko si je večja družba postojnskih veljakov hladila vroča grla z lepo ohlajenim "vipavcem" v predjamski restavraciji. Hlajenje se jim je zavleklo v pozen večer, če ni bila že noč. Končno so se veseli in precej židane volje odpravili na pot proti Postojni. Ndaleč od restavracije je na travniku ob cesti počival star vrtljak, poleg njega pa "karavana" njegovega lastnika, nekega Čeha, ki mu je bil dom nekje ob Vltavi.

Ob pogledu na vrtljak se je Postojčanom z hotelo, da bi se še nekoliko povesečili, sedaj z "vožnjo" na vrtljaku. V karavani je spal vrtljakov gospodar, vseokoli je vladal nočni mir. Najprej so postojnski veljaki zbudili moža in zahtevali, da jim spusti električno, ki bo pognala vrtljak in gramofon s primerno muziko in pesmijo. Obenem se že zasedli kakih deset stolčkov in čakali na pogon.

Zaspani Čeh se je res zbudil in na kratko opravil naloženo opravilo. Toda takoj je spet legel v svojo karavano in naprej droncal svoje spanje.

POSTOJNA V PRETEKLIH STOLETJIH

je pravičnega. Vrtljak je stekel in oglasila se je pesem, ki je hreščavo gonila svojo "Ramono" brez konca in kraja. Može so se sprva prav prijetno počutili, razposajeno so drug drugega "poganjali", vedli so se čisto po otročje. Ko se je Čehovo motovilo le vrtilo in vrtilo, so se naveličali in začeli pogledovati, kje je gospodar. Ta je pa mirno spal v svoji kabini in ga tudi razgrajajoča "Ramona" ni prav nič motila.

Vrtljak je bil narejen "na dinarje" in se je ustavil, kadar je potekel "dinarski" čas. Nocoj pa ni nihče vrgel dinarja, nobeden ni mislil na to, na se ni hotel ustaviti. Zdelo se je celo, da se vrtilo zmerom hitreje in tudi "Ramona" je gnala svojo trušč, da je jemalo ušesa. Čeha pa od nikoder.

Postojnski veljaki so se ne samo docela stregnili, obhajale so jih čudne skrbi. Nič več se niso "poganjali", začeli so kleti in tuliti, da bi zbudili Čeha. Ko to ni pomagalo, so zmetali v njegovo "karavano", kar je bilo pri roki ali v žepu: Čevlje, klobuke, cigaretne doze, ključke, pipece, denarnice. Zadeli niso veliko, vrtljak je tekel prehitro. Zato tudi ni bilo posebne nevarnosti, da bi se dobri Čeh iz svojega pravičnega spanja res prebudil in prihitel na pomoč. Nesrečna zadeva je postajala že kar obupna.

K sreči je prikolovratil po cesti od restavracije sem še en zapoznel gost, ki se mu je zdelo, da je čas iti domov. Prihajajoč bliže, zasliši čudne glasove, ki so po vsem videzu skušali prepiti "Ramono". Dobil je vtis, da se bliža zverinjaku, lepše povedano: živalskemu vrtu. Ni čudno, saj so se možem na vrtljaku že obračali želodci in v takem stanju ni bilo mogoče spraviti na dan kaj bolj človeško se glasečega...

Zapozneli popotnik je prav polagoma odvijal pomen slike, ki jo je videl pred seboj, ko se je previdno bližal. Kaj, vrabca, bi moglo biti? Levi niso, tigri ne bodo, po pasje se tudi ne oglašajo. Končno se je le izmotal iz omotice noči okoli sebe in "vipavca" pod kapo. Spoznal je neroden položaj, pristopil in posrečilo se mu je, da je prebudil Čeha...

Postojnski veljaki so bili rešeni, ampak — kakšni so bili? Ker je obmolnila tudi "Ramona", je gledalec lahko osredotočil svoje opazovanje zgolj na može. Kakor gnile hruške z drevesa so pocepali s svojih stolčkov in se skušali obdržati v ravno-

težju. Vse vprek so iskali svoje klobuke, čevlje, doze. Če so tudi vse našli, zgodovina ne pove.

Pač pa so drugi da! Postojnčani vedeli povedati, da je nekaj teh junakov od prejšnjega večera moralo takoj v bolnišnico po "prvo pomoč", drugi so se pa skrivali po domovih, da jih nekaj dni ni bilo na spregled. Še po več letih so se Postojnčani smejali na račun teh svojih veljakov, kakšen posebno drzen hudomušnež je pa ob srečanju z enim ali drugim od njih celo zažvižgal — Ramono...

PRIPIS: G. Vampec, če imate še kaj desetakov, ali bi ta bila enega vredna? — Ur.

Pismo Krompirjevcu

Dragi Krompirjavec: —

Prav zanimivo povestico si mi napisal, moram Te pohvaliti. Ne vem, kje jih pobiraš, to pa vem, da nisi več tam, odkoder si mi prvič pisal. Imam svoje špione, ki mi poročajo, da si se odpravil po svetu — mene iskat! Ne vem, kako mila Ti bo sreča, pa to za danes pustiva. Ostaniva pri stori-jah in zdaj poslušaj spet eno mojo.

Ko sem bila še prav majhna in še nisem hodila v šolo, so imeli pri naših sosedih dvojčka, ki sta že hodila v šolo. Enemu je bilo ime Fabek, drugemu Sabek — rojena sta bila namreč na god svetih Fabijana in Sebastijana, pa so tako spachi njuni imeni. Bila sta si pa tako podobna, da jih je komaj mati ločila.

Moj oče je nekoč po cesti grede videl, kako

eden od dvojčkov nekaj išče po travi ob cesti in se emeri, da se je očetu zasmilil.

"No, Fabek, kaj pa je, da jokaš?"

"Saj nisem Fabek, Sabek sem. Jokam pa zato, ker sem izgubil dinar. Mama mi ga je dala, da bi si kupil sladoleda, pa mi je padel v travo in zdaj... u, u, u..."

"No, če ni kaj hujšega, ti bom pa jaz dal dinar. Nič ne jokaj. Na, tu ga imaš, pa povej mi, kako naj vem, kateri od vaju je Fabek in kateri Sabek, ko sta si tako podobna."

"Počakajte, da skočim kupit sladoled, potem vam povem."

Moj oče je bil res tako radoveden, da je kar tam počakal. Sabek je stekel v bližnjo trgovino in prišel nazaj s sladoledom. Obstal je precej pred očetom in rekel:

(Konec na ovitku)

NEW SOUTH WALES

Warrawong. — V novembrski številki sem bral med imeni umrlih tudi: Leopold Žagar. Umril je v Albury sem bral, leta 1957. Bil je moj sorodnik. Kdor bi vedel kaj podrobnosti o njegovi smrti, ga lepo prosim, da mi sporoči. Že vnaprej najlepša hvala. Vsem pa vesele božične praznike! — **Lovrenc Bedek**, Lot 3, Flagstaff, Warrawong. N.S.W.

COOMA. — Saprlot, ta je pa dobra! Neznansko me je pogrela Trebušnikova modrost v decembrski številki. Kje sem pa zapisal, da se umikam? Najrajši bi Trebušnika pozval na dvoboj, zaslužil je prav gotovo, da ga pošteno prerukam. To povem in zapišem, da sta ga rešila samo tista dva funta, ki jih je dal za SKLAD. S tem se je odkupil, če ne bi jaz ne miroval, dokler bi mu ne prikrajšal jezik in pretipal trebušno veličino, pa naj urednik še tako tišči tisto svojo uredniško tajnost. (Upam, da drži tudi moja pred Trebušniki!) Zdaj pa končajmo to zadevo. Prilagam OSEM funtov za SKLAD. Ne pošiljam zato, ker sem obljubil, saj to je bilo pogojno. Tudi ne pošiljam zato, da zamašim usta Trebušniku. Povem javno, da Rokec ni zaslužil toliko denarja, pa naj ga je še tak Kersnik napisal. Zanj pošiljam ŠTIRI funte, druge ŠTIRI pa za PISMO ČEBULČKU. Čebulček in Krompirjevec jih prav dobro krešeta, to moram priznati. Če nista vredna, da tudi Trebušnik kaj odrine njima na čast, naj ve, da sem enkrat za vselej opravil z njim. Če bo pa kaj dal, mu voščim prav srečno novo leto! — **VAMPEC.**

Thiess Village, Snowy. — Kljub temu, da je urednik zatopljen v misli, kako bo uredil prihodnje MISLI, morda tu pa tam vendar misli, zakaj se Turk ne domisli, da bi kaj napisal v MISLI. O, Turk večkrat misli na MISLI, tudi misli, da bi kaj napisal, pa je tako len, da misli: od same lenobe nimam nobenih misli. Vendar boste dobili nekaj. In zdaj mi rojijo po glavi misli, kaj bom o Božiču naredil. Mislim da bi prišel v Sydney, pa imajo menda naši gospodarji tu take misli, da bo samo tri dni oddiha. In mi pravijo misli, da bi kar tu ostal, če bo to res, akoravno je tu malo Slovencev. Kakor bo, tako bo, če se ne vidimo, pa kar takole pozdravljeni in in vesel Božič voščim. — **Jože Turk.**

Doonside. — S škofom Rožmanom smo Slovenci spet izgubili velikega moža, ki resnično zasluži, da bi spomin nanj nikoli ne otemnel v našem narodu. Živo ga imam pred očmi in se zavedam njegovih zaslug za narod. Ponosna sem, da sem bila njegova birmanka. Tudi sicer sem ga imela večkrat priliko videti, včasih prav pred našo hišo, ko se je pripeljal mimo hiteč na obisk svoje sestre v Rožni dolini zraven Viča. Ohranili ga bomo v kar najbolj spoštljivem spominu. — **Angela Židan.**

VICTORIA

Albert Park. — Božič in dom — dve topli besedi, ki sta med seboj močno povezani. Kdo od nas jih more pozabiti in prezreti? Naj obhajam Božič v mrzli zimski noči ali sredi toplega poletja, pomen je isti. Res nas je nekaj priklenilo v zvezi z Božičem na snežno odejo v naravi in toplo zakurjeno peč v stanovanju, tako je bilo pač doma. Božična skrivnost je pa ena sama. "O sladka noč božična ti, presrečna si nad vse noči!" Da, lepo in prijetno je bilo, ko smo bili še zbrani doma ob jasliah. Po večerji smo pokropili vse prostore, pokadili in odmolili rožni venec. Spomnili smo se na mamo in ji nesli na grob lučko in drevesce. Nato smo malo pobožičevali ob topli peči in čas je hitro potekal. Pritrkavanje zvonov je naše božično razpoloženje še povečalo. Polnočnica je zares nekaj čisto svojstvenega. Kdo more ostati brezčuten in trd? Tudi naša nebeška Mati je bila begunka, zato naj bo nam izseljencem Božič posebno ljub in drag. Vsem našim rojakom želi, da bi ga obhajali veselo in srečno — **Tinka Erpič.**

East St. Albans. — V zadnji številki tega leta sem bral, da je španska pesnica Marisol de Castro prevedla v svoj jezik zbirko najlepših slovenskih pesmi. Ta književna novica me je nepopisno razveselila. Pristrčno se zahvaljujem, da ste to stvar objavili. Dr. Preglja, tega zavednega Slovenca, poznam osebno že iz časov, ko smo bili skupaj v italijanskih begunskih taboriščih. Ko je bil v Španiji, sva si dopisovala, pozneje sem pa izgubil zvezo z njim. Gre mu velika zahvala za poslanstvo, ki ga izvršuje za slovensko književnost v tujini. Zasluži, da podpremo njegovo podjetje, da toliko hitreje izide omenjena knjiga slovenskih pesmi v blagozvočnem španskem jeziku. Jaz bom

takoj kupil nekaj izvodov in jih razdelil med svoje španske znanke tukaj v Melbournu. Priporočam to dobro zadevo tudi drugim rojakom. — **Henrik Bažec.**

Albert Park. — Spet se moram oglasiti. Umrli so nam nenadomestljivi Prezviziški škof Rožman! Silno me je zadela žalostna novica. Toda tolažim se: Njihovo trpljenje in delo, pa Marija, za katere čast so toliko storili, je gotovo poročstvo, da jih je Gospod že ovenčal s krono zmage. Saj so mu tako zvesto služili. Živo mi še vedno stopa pred oči, kako sem jih srečala v Rimu na via dei Colli z rožnim vencem v roki. Rekli so: "Mnogo moramo moliti in se ne naveličati. Molitev nam je tako silno potrebna." Težka in trda je bila njihova življenjska pot, posebno še zadnjih 15 let. Toda z velikim zaupanjem so nadaljevali s svojo veliko življenjsko nalogo. Nepopisno veliko dobrega so storili zlasti za svoj begunski narod. Odšli so po plačilo, nam pa je težko. Naš dobri oče, prosite in izprosrite svojemu ubogemu ljudstvu boljših dni na zemlji in srečanje z Vami nad zvezdami! — **Tinka Erpič.**

SOUTH AUSTRALIA

Nangwarry — Moram sporočiti, da smo se spet preložili. Bili smo nekaj časa v Adelaidi, zdaj smo se pa vrnili v Nangwarry. Čeprav smo tu bolj oddaljeni od avstralskih središč, se nam zdi, da smo boljše zavarovani. Tukaj smo zaposleni pri državnem delu. Res je majhna plača, ali imamo za stanovanje celo hišo, plačamo pa najemnine toliko kot v mestih za eno samo sobo. Tako se bolje počutimo in smo kar zadovoljni, da bi le zdravje držalo. Najlepše pozdrave za danes, drugič kaj več. — **Družina Anton Iskra.**

Woomera. — Sporočam, da sem prejel dec. MISLI. O njih bova zdaj naredila obračun. Ko pojdem te dni v Adelaido, si bom vzel odvetnika, da vam pokaže, kako Herman Muznik komu "možgane zmane". Kaj si mislite, da se boste še kar na jasnem z menoj noreca delali? Takoj prekličite, ali se bova pa videla na štiri oči v Adelaidi in vam bom prinesel 30 rešenih ugank in potem vas bom dal po vseh slovenskih časopisih, saj to znam tudi jaz in še lepše. Na svidenje med prazniki v Adelaidi. — **Herman.**

Dostavek uredn.: ???

Adelaide. — V soboto dne 21. novembra je naš Slovenski klub priredil v dvoranci poleg cerkve v Hindmarshu praznik za naše malčke: prvič jih je obiskal sveti Miklavž. Vsak slovenski otrok, katerega ime so starši pravočasno javili odboru, je prejel paket. Miklavž je obdaroval okrog

Misli, Januar 1960

stirideset otrok in bilo je dosti joka in veselja obenem. Škoda, da ni prišlo še več otrok! Prav vsi bi se lahko zbrali okrog sv. Miklavža, ki je bil za naše male res darežljiv. — V nedeljo dne 22. novembra po maši pa smo se zbrali k letnemu občnemu zboru. Priznati moram, da nas ni bilo dosti. Žalostno je, da se Slovenci tudi v Adelaidi kaj radi zbiramo na plesno zabavo, ko pa je treba rešati klubske probleme ter prijeti za delo v odboru, kar noče biti prostovoljcev. In vendar nam je organizacija potrebna, če hočemo sebi in svojim otrokom ohraniti vsaj nekaj tistega, kar smo imeli doma. Kaj res prav nič več ne mislimo na slovensko skupnost? — Predsednik je ostal Danilo Kresevič, blagajnik Anton Jesenko, podpredsednik Mario Paluza. Za tajnika je bil izvoljen Frank Lovrenčič, za odbornike pa Stanko Žele, Marija Ivancič in Roža Stopar. Nadzornika sta še vedno Ignacij Ahlin in Boris Knežič. Vsem odbornikom obilo uspehov v novem poslovnem letu, zlasti pa SODELOVANJA s strani rojakov! — **Poročevalec.**

QUEENSLAND

Brisbane. — SPREMENBA! Rojaki ste naproseni, da vzamete na znanje: V decembrski številki objavljeni program za nedeljo 27. decembra ne bo prišel v poštev. Bomo vse opravili dan poprej, na praznik sv. Štefana po sporedu, kot je napovedal g. dr. Mikula v isti decembrski številki MISLI. Takrat pa vsi do zadnjega na plan! — **"Planinka"**

Brisbane. — V nedeljo 15. nov. se je vršil za plačujoče člane brezplačni avtobusni izlet na Tambovine Mountains in okviru petletnice "Planinke". Kakor nalašč je pa tisti teden močno deževalo. Izlet je bil na tehtnici. Vendar se je na sam dan toliko zjasnilo, da je izlet vsaj deloma uspel. Udeležba je bila pičla, dasi je bilo poprejšnjih prijav lepo število. Tisti, ki so se le opogumili in šli, pripovedujejo, da je bilo jako prijetno. Za nas, ki smo iz bojazni ostali doma, je pa nova šola: Zakaj ste se bali, maloverni? — Pred oltar tukajšnje katedrale sv. Štefana sta v soboto 5. dec. stopila in si obljubila večno zvestobo **Slavko Pečolj iz Ljubljane in Danica Cek iz vasi Huje v Slov. Primorju.** Obilo sreče in božjega blagoslova zvestima članoma "Planinke"! — Za Božič vsi na razvitje našega cerkvenega prapora, na zadnji dan leta pa na Silvestrovanje! Pozdrav vsem in mnogo napredka v novem letu! — **Janez Primožič.**

ISKRENE ČESTITKE

ob peti obletnici rojstva

društva "PLANINKA" v Brisbanu

Na mnoga mnoga uspešna leta!

"MISLI"

"TRIJE VAŠKI SVETNIKI" NA SYDNEYSKEM ODRU

IGRALSKA SKUPINA "KARITAS" V SYDNEYU se je predstavila občinstvu s svojim prvim nastopom v cerkveni dvorani St. Francis župnije v Paddingtonu v soboto 28. novembra.

S kakšnim uspehom?

Kdor je vedel za vse težave, ki so skozi tedne spremljale izbiro igralcev in pogostne vaje za igro, mora brez pomišljanja reči: Uspeh je kar neverjetno dober. Igralska skupina "Karitas" — pa naj je stopila skupaj samo za to igro ali pa ima v načrtu še nadaljne — zasluži iskrene čestitke. Malokdo, ki je igro videl na odru, bo drugačnega mnenja.

Igra "Trije vaški svetniki" je dosti velika in ima tri dolga dejanja. "Oseb" zahteva 13. Že samo to dvoje pove, da je precej "zahtevna". Edino res "lahko" pri njej je to, da se vsa tri dejanja vrše ob istem pozorišču — kmečka soba. Zato so pavze lahko kratke — in so bile.

Igra samo sebe imenuje "burko". Je tudi res vseskozi burkasta, vendar njene burke niso vzete iz zraka, ampak iz življenja, ki je na odru nujno zgoščeno. Značaji, ki igro sestavljajo, se v vsaki človeški družbi v resnici najdejo, čeprav menda ne tako na kupu kot v igri. Moralni slabiči, ki bi s ponarejeno močjo svojih osebnosti hoteli slabosti prikriti pred svetom, pa prav s temi poskusi padajo v mreže novih in novih moralnih kriz, četudi drugačnih od prejšnjih v novih okoliščinah — so nositelji igre. Prav ti zapletljaji in poskusi, kako bi se iz njih izvili, ustvarjajo burkaste situacije ter vzbujajo veselost in smeh. Brez vsega "nauka" pa tudi niso...

Igralci so se močno potrudili, to kar drži. Težko bi bilo reči, kdo od njih je bil — najslabši! So bili pač vsi dobri, nekateri odlični. Če si pa hotel vedeti, kdo je najbolj ugajal, ti je bilo treba samo paziti na to, kako je gledalstvo sprejemalo nastope Lahajnarjevega Jakca — Jožeta Medveda: Račka na vodi! — Ne bom zapisal, da je prekobil vse iz lastne igralske moči. Imel je vlogo, ki je bila zanj kakor ustvarjena. Naj bi bil režiser zamenjal njega in učitelja, ki ga je prav lepo upodobil Stane Salobir (morda je bil tu pa tam pretih) in je prav za prav držal v svojih rokah vse vrvice zapletljajev, da si je priboril svojo "Fani", pa bi bil nujno — polom! Pa to ni edini dokaz, da je bila režija v večjih rokah. V istih "rokah" je bila tudi glavna vloga — Šimen Porenta. Ali je treba še poudarjati, da je Karel Dolenc igral "kakor treba"?

Predolgo bi bilo, če bi se hotel pomuditi pri

ostalih vlogah. Eno drži: vsi so bili na svojem mestu. Igra je zahtevna tudi prav zato, ker je "burka". Situacija se včasih tako naglo spremeni, da se zbojiš: Zdaj zdaj bodo nositelji burke postali — burkleži! In bi imeli pred seboj — persiflažo! Priznajmo: Ni se zgodilo! Niti ni bilo mučnih zastankov in zadreg — je že moral tudi suffer biti popolnoma na mestu.

Gledalci! Skoraj bi rekli: nepričakovano v lepem številu so se zbrali, vseskozi dostojni in — hvaležni. To šteje.

Po igri — zabava s plesom. V redu, bila je — ali je pa tudi res "morala" biti? Odgovor: Na samo igro bi ljudje ne prišli... Že mogoče. Ampak to se ne sliši in ne bere — pohvalno. Je že res, tudi družabnost pod titeljnomo "zabava s plesom" je zdrava in zaželena. Vendar so menda povsod neki "elementi", ki jim ni za kaj drugega kot da se ob takih priložnostih nanorijo in "nažajfajo", da ves svet izgubi kontrolo nad njimi.

Bi bilo menda le treba, da se igre na odru podajajo ločeno od "zabave s plesom". Ali pa naj bi se oni, ki pravočasno pridejo, za kako urico sami med seboj zavrtili ob domači harmoniki — in to ob zaprtih vratih, da "elementi" ne morejo več blizu. Drugače se je bati, da odrske prireditve nikoli ni bodo prišle do veljave kot samostojna vrednota, ampak bodo ostale le kot bolj ali manj dobrodošel uvod k "zabavi s plesom", ki na žalost za neko število ljudi pomeni priložnost, da se — iznoré...
Ur.

SYDNEY

SYDNEY

Slovenska Karitas

vabi na

POBOŽIČNO ZABAVO

V soboto 26. dec. (sv. Štefan) zvečer
Cerkvena dvorana St. Francis, Paddington
Začetek 6 PM, zaključek 11:30 PM
Zaradi omejenega števila miz ne sprejemamo rezervacij. Zgodnji gostje imajo prednost.
Za dar pri vratih ste (za tak dan!) naprošeni:
moški 15/-, ženske 10/-

Postrežba z okrepčili kot po navadi

NASLEDNJA ZABAVA V SOBOTO

30. januarja 1960

DR. J. KOCE,

G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A.

Pošiljamo pakete s hrano, tekstilom (štofi), tehničnimi predmeti in zdravili iz Trsta in Londona v domovino. Cenik za pakete je bil objavljen v oktobrski številki "MISLI". Če želite, Vam pošljemo cenik.

OBRNITE SE Z ZAUPANJEM NA NAS:

- 1) Ako želite pripeljati zaročenko, sorodnika ali prijatelja iz kateregakoli kraja sveta v Avstralijo. Ravno tako, ako se želite izseliti iz Avstralije.
- 2) Ako želite naročiti vozne karte za avijone ali ladje za potovanja po celem svetu.
- 3) Ako želite dobiti točen in pravilen prevod spričeval in vseh dokumentov sploh.
- 4) Ako želite dobiti nasvet glede vseh vprašanj, ki se tičejo vas in vaših sorodnikov tukaj ali v domovini (polnomočja, testamenti itd.)
- 5) Ako želite dobiti odličan slovensko-angleški in angleško-slovenski slovar (besednjak).

Vsem svojim klientom kakor tudi vsem rojakom širom po Avstraliji želimo vesele božične praznike in srečno novo leto.

Dr. J. K O C E, G.P.O. Box 670, Perth, W.A. (Tel.: 28-2311)

Zastopnik za Vic.:

Mr. J. Vah,
2 Kodre St.,
St. Albans, Vic.
Tel. 65-9378

Zastopnik za N.S.W.

Mr. R. Olip,
65 Moncur St.,
Woollahra, Sydney, N.S.W.
Tel.: FB 4806

ČEBULČEK (s str. 29)

"Ni tako težko povedati, kdo od naju je Fabek in kdo je Sabek. Le pazite! Kadar bo spet eden od naju izgubil dinar v travi in jokal, vi mu boste pa dali dinar, in če bo tisto Fabek, bo šel kupit čokoladni sladoled, jaz pa zmerom kupim vaniljevega. Samo naši mami ne smete povedati, drugače bo šiba pela."

Ko je to povedal, jo je ucvrl izpred očeta, kar so ga noge nesle. Tako je moj oče razvidel, da ga je deček prav pošteno za nos potegnul za tisti dinar. Ko je potem doma pripovedoval, kaj se mu je dogodilo, je nazadnje vzdihnil:

"Kakšni so fantje dandanes!"

Potem se je nagnil k meni, me pobožal po laseh in rekel:

"Hvala Bogu, da si ti punčka!"

Vidiš, dragi moj Krompirjevec, to mi je ostalo v spominu, kakor da je bilo večeraj. Od takrat fantov ne morem. Od daleč že še, če izvem za kakšnega, ki je tako duhovit kot Ti, zato sem se spozabila in Ti pisala tisto prvo pismo. Vse fantem imam za navihance, kakor sta bila Fabek in Sabek. Vendar včasih preišlujem, če niso med njimi tudi izjeme. Ko bi vedela, da si Ti izjema, bi Ti poslala svoj novi naslov, tako pa ne. Voščim Ti vesel Božič in na Tvojo novo storijo čakam. Bog Te živi! — Tvoj

Cebulček.

DECEMBRSKE UGANKE REŠENE

1 Križanka

Vodoravno	Navpično
1 T	1 telovadba
2 bel	2 belin
3 teloh	3 ter
4 Celovec	8 ar
5 river	10 lovec
6 Nac	11 her
7 d	12 Ob ali ob.
8 Abo	
9 porabim	

2. Kaj je to?

Umetni satelit.

3. Možgane vam zmane

Muznikov dopis drugje v tej številki kaže, da je tu nekak nasporazum. Žal!

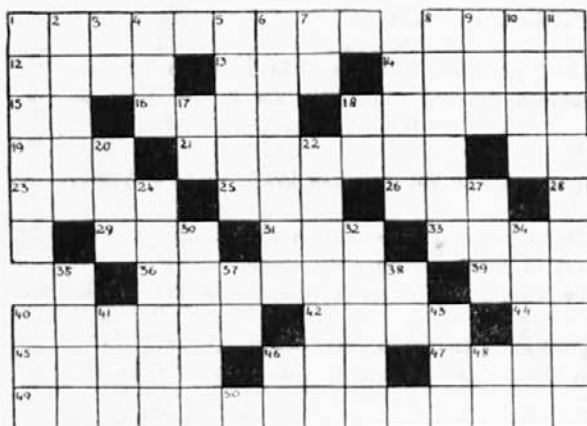
Rešitve poslali:

Angela Židan, Anica Marinček, Lojze Košorok, Ivanka Šajn, Matilda Munda, Janez Krušec, Anton Poropat, Karla Twrdy.

NOVE UGANKE

1. Križanka

(Ciril in Sara Kovačič)

Vodoravno:

- 1 slovensko mesto
- 8 naš planet, zemlja
- 12 bluže
- 13 reka v Jugoslaviji
- 14 spojeno z zaponko
- 15 učenje, znanje
- 16 oknom podobne odprtine
- 18 prva stopnja kazni
- 19 glas v pevskem zboru
- 21 odredim
- 23 posedujem
- 25 največja riba
- 26 privlačnost
- 29 produkt čebel
- 31 kozlič, otrok (angl.)
- 33 oskrba
- 36 nabadam
- 39 iz sadja iztisnjeno
- 40 zmočiti
- 42 več ko podoben
- 44 polovica "babe"
- 45 rešiti
- 46 senčnice
- 47 domača žival
- 49 kazalni zaimek (množ.)
- 50 lepotic

Navpično

- 1 imam rad
- 2 solžim se
- 3 nada
- 4 brez barve
- 5 heroj

- 6 slabokrvneži
- 7 predlog
- 8 misel na preteklost
- 9 znam
- 10 učitelj нравnosti
- 11 zvok
- 14 počivam
- 17 veznik
- 18 tretja oseba, moški
- 20 brez družbe
- 22 listek z napisom
- 24 imeti mnenje
- 27 obžalovanje
- 28 namera, spletk
- 30 izročiti
- 32 tega dne
- 34 živalska usta
- 35 znak v glasbi
- 37 jaz ne, — pa
- 38 medmet v govoru Primorcev
- 40 manjša cesta
- 41 zdravilo
- 43 stikališče dveh ploskev
- 46 kratica za "urednik"
- 48 mi ne, — pa

Pripomba.

Morda se nekaterim reševalcem križank zdi malo čudno, ko je bilo objavljeno v pravilih za sestavljanje, da križanka ne sme imeti mnogo črnih polj in da mora biti čim boljša povezava med posameznimi besedami. Križanke v tukajšnjih avstralskih časopisih pa imajo več črnih kot belih polj in veliko osamelih črk. Ne ozirajte se na te križanke, pa čeprav so jih sestavili izkušeni sestavljalci, kajti to so križanke v angleškem jeziku in ne v SLOVENŠČINI! Kakor ima vsak jezik svojo slovnico s svojimi pravili, tako ima tudi ugankarstvo različnih narodov svoja posebna pravila, ki jih ne smemo primerjati s pravili slovenskem ugankarstvu. Zato se držimo slovenske in njenih pravil in ne posnemajmo tujih časopisov! — C.K.

2. Pregovor v imenu

Gdična Ivka ima fanta, ki mu je ime Rado. Med ljudmi je znan na kratko pod imenom: IV — KIN RADO.

Kateri pregovor je skrit v tem imenu?

3 Obešenec

Ni kradel, ni moril,
ni ropal, nič pobil,
sploh ni naredil zla —
obesili so ga!